

ҒАЛИМА АҶМЕДОВА

Эрк даричаси

Ҷеърлар

Ғафур Ғулом номидаги
Адабиёт ва санъат нашриёти
1996

Уз2
А 98

Аҳмедова, Ҳалима.

Эрк даричаси: Шеърлар.— Т.: Адабиёт ва санъат нашриёти, 1996.— 120 б.

Бухорои шарифни бир кўрмай шеър ёзиш гуноҳи азим, дейдилар. Бироқ Бухорога бориб туриб ҳам уни кўрмаслик мумкин, агар бу даргоҳга қадам қўйишинг билан кўзинг кўнгилга, кўнглинг эса кўзга айланмаса... Ҳалима Аҳмедова шу қутлуғ маскан фарзанди, шеърларидан аждодларимиз нафаси уфуриб турган бўлса, ажабланманг. Чунки шоиранинг бир қўли эрк даричасида.

Уз 2

А $\frac{4702620202 - 15}{M 352 04-96}$ 26—96

© Ҳалима Аҳмедова, 1996 й.

ISBN 5-635-00709-0

СЕНИ УНУТАМАН

Қайғу дарахтлари гуллаб бўлдилар,
Юлдузлар тўкилди барги хазондай.
Уфқ — ишқдан ҳайдалган ёлғиз аёлнинг
Сирдош юрагидан томчилар қондай,
Сени унутаман.

Қўлларим боғлагин, найрангбоз ҳаёт,
Қўрқмасдан осилай бу баланд дорга.
Марварид ёмғирлар мени кўмсинлар —
Она-Ер гўр бермас мендай ғаддорга,
Сени унутаман.

Иссиқ оғуш тилаб дайдиған телба,
Ватансиз арвоҳим қайтаркан хомуш,
Ўттизинчи сандиқ ичра ногаҳон
Қуйлайди жон деган жодугар бир қуш,
Сени унутаман.

Мангу бегонаман, ундан ҳам баттар,
Айрилиқ, кел, энди ичайлик шароб.
Рухимда бир эшик тақиллай бошлар,
О, яна келдингми, муқаддас азоб!
Сени...

* * *

Саҳролар бағрида мудрайди
Минг йиллик карвонлар сурони.
Мозорсиз одамлар ётгандай
Қучоқлаб илоҳий армонни.
Гармсел — сочлари тўзгин қиз —
Ненидир излайди, излайди.
Ажалнинг қонароқ кўзлари
Бир карахт эртакни сўзлайди.
Юртини ёвларга тутқазган
Сотқин шоҳ қисмати — илонлар.
Ўрмалаб кираркан юракка,
Руҳингни чақади чаёнлар.
Тарихи топталган Ватандай
Зулматда гуллайди шувоқлар.
Ёввойи майсалар — соғинчинг
Кўзидан тўкилган қуроқлар.
Енгилмас Баҳодир ётгандай
Тузалмай кўксида яраси,
Қалбингга бостириб киради
Унутилган авлодлар шарпаси.

ЭРКНИНГ БАНДАСИ

Дунёда ундан ҳам бойроқ кимса йўқ,
Барча қушлар унинг мулозимлари,
Кенглик деб аталган тахти олдида
Ғарибдур шоҳларнинг лавозимлари.
Бахтлар ғулом унга, вақтлар ғуломдир,
Ортидан тоғларни бошлаб кетади.
Хоҳласа, жонига теккан ишқ каби
Дунёни жимгина ташлаб кетади.

* * *

Бу дунёда хотирлашнинг энг содда йўли —
Ухшатиш.

Масалан, кесилган бошга ўхшар ботаётган қуёш.
Сотилган дўстингиз қиличларида
Ногаҳон кесилган бу бечора бош,
Ёки шафтолининг гулига қиёс —
Ўур кетган қизларнинг нафис нимчаси.
Самони негадир атагинг келар:
Қайтмас бўлиб кетган эркнинг дарчаси.
Мана бу хазонлар эслатар сенга
Тарихнинг йўқолган буюк хатини,
Бу йўллар негадир ёдга солади
Тирик хонларнинг кир рўйхатини.

«МЕНИ ОЛИБ КЕТАР САБОЛАР»

Ф. Фаррухзод

Баланд қояларга солинг суратим,
Бўронларга беринг етим ҳайратим,
Қушларга едиринг эрк — муҳаббатим,
Мени олиб кетинг, шамоллар.
Ишқ деган дунёда ёлғон яшаркан,
Умидсиз эртада армон яшаркан,
Дўстларда дил билмас забон яшаркан,
Мени олиб кетинг, шамоллар.
Мен кимга ишонсам, рақибим бўлди,
Изларим маломат тошига тўлди,
Кўксимда бир дунё жимгина ўлди
Мени олиб кетинг, шамоллар.
Самоларга айтинг, юлдузи бўлай,
Зулматларга айтинг, кундузи бўлай,
Тилсиз кенгликларнинг овози бўлай,
Мени олиб кетинг, шамоллар.
То ажал лаблари мени ўпмасин,
Очиқ кўзларимни тупроқ ёпмасин,
Ёлворгум, чанқаган руҳим ўлмасин,
Мени олиб кетинг, шамоллар.

* * *

Бўлса агар бир кун армоним охир,
Дилимни айтмаса забоним охир,
Кетса ташлаб жони меҳмоним охир —
Сарвигул баргига кўмингиз мени.

Қафан қилинг мушфиқ онам сочидан,
Дарахтларга беринг жон хирожидан,
Қон олиб ювингиз қушлар тожидан,
Сарвигул баргига кўмингиз мени.

Тобутим, ел бўлсин тобутим, сабо,
Гўяндам — кўзи ишқ тўла илтижо,
Менга гулоб сепинг, жон Момо Ҳаво,
Сарвигул баргига кўмингиз мени.

Жанозам ўқисин ишқ алдаганлар,
Онажон, йиғламанг, ҳеч йиғламанглар,
Бир кун кетар ахир бари келганлар,
Сарвигул баргига кўмингиз мени...

* * *

О, менинг бу умрим шу қадар узун,
Самолардан кенгда, кенгликлардан кенг.
Улчасанг, у сенинг барча гуноҳу
Хиёнатинг умрин кечирмоққа тенг.
О, менинг бу умрим шу қадар қисқа,
Сўқмоқлардан торда, ирмоқлардан ҳам,
Улчасанг ҳаттоки жуда ҳам қисқа —
Муҳаббат умридан мен яшайман кам.

ҲОЛАТ

Узоқ учдим мен қушлар билан
Кенгликнинг ҳур теграсида.
Осмон кулди. Одам қавмини
Ҳайданг ернинг чегарасига.

Ерга тушдим, қанотим синган,
Одамлар ҳам кулди ҳолимга,
Шукур қилсин аёл қавмида
Бир кафтгина тинч иқболига.

Менинг эса учгим келарди,
Этагимда ернинг тошлари,
Тортардилар олис заминнинг
Остидаги қариндошларим.

• • •

Бойқуш, бас қил қўшиғингни, бас,
Тонг келар-ку туннинг сўнггида.
Ўзи ярим дилим ҳовучлаб,
Эриб кетмай кўзинг ўнгида.
Бу кеч тонгни соғиндим жуда,
Бойқуш, бас қил қўшиғингни, бас.
На ўлим-да қўрқитар мени,
Қутганим ҳам муҳаббат эмас,
Мен англадим сирли оламда
Адашган у руҳим дарбадар.
Дарвозасиз дунёда ахир —
Кунлар бордир ёруғ, мунаввар.
Зулмат кўзли оғир кечада,
Бойқуш, бас қил, қўшиғингни, бас.
Шунингсиз ҳам етар оғриқлар,
Айрилиқ ҳам буюк ғам эмас,
Бойқуш, бас қил, қўшиғингни, бас.

* * *

• • •

Гуноҳим шу: эркин севаман,
Гуноҳ бўлса агар шу туйғу
Жаҳаннамни берингиз менга,
Надир эркининг олдида қайғу.
Қайлардадир мен учун бу дам
Дўст кўзига тўларкан ҳасрат.
Мен бораман, бўлис руҳимда
Эркдан фарзанд кўради нафрат,
Мен бораман, чопар ортимдан
Эрка ташна юртим йўллари.
Мени маҳкам қучар байроқдай
Муқаннинг олов қўллари.
Мен бораман кутилмаганда,
Эркдан мовий тож кийиб дилим.
Фақат сен ҳам гуноҳкор дема,
Эшигингни очгин, севгилим.

ЁЛГИЗЛИК

У мени шу қадар севади,
Тили йўқ айтгали.
У мени шу қадар севади,
Лаби йўқ ўпгали.

Тунлардан тилайди умримни
Лаҳзалар ўтади.
Кутмоқни унутар муҳаббат,
Фақат у кутади.

Зериксам, эртакчи аёлдай,
Бир гўзал алдайди,
Соямга чирмашиб йиғларкан,
Ҳайдасам кетмайди.

Қучоқсиз, қўлларсиз қучади,
Мен эриб кетаман.
Ҳеч кимга очмаган дилимни
Садақа этаман.

Эшикни уйғотар қўнғироқ,
Уй ишқий гулларга тўлади.
У мени қизганиб-қизганиб,
Оёғим остида ўлади.

Ҳали мен ҳеч кимни севмабман,
Ҳали соғинмабман ҳеч кимни...
Ҳувв олис уфқлар ортига
Бир овоз судрайди дилимни.
Ҳали мен ҳеч кимни севмабман...
Қўрқаман, етмайди, етмайди умрим.

Қўл етмас овознинг ортидан
Эргашиб кетади девона дилим.
Ҳали мен ҳеч кимни севмабман...
Билмадим неларни кутмоқда йўлим.
Бошлари менингдек очиқ дунёда
Сен ҳам зормисан-ей менга, севгилим.
Ҳайқир, қайлардасан, овоз бер менга,
Унутгим келмайди кўрмасдан сени.
Хазонни ўйнаган телба шамолдай
Дилим бошламоқда қайларга мени?!

Уфқлар ортидан чорлар бир овоз,
Руҳим айланади мастона елга.
Умримнинг энг гўзал кечмишларида
Сени излаяпман....

Топмадим нега?!

Ҳали мен ҳеч кимни севмабман...

ВАСИЯТ

Кетар чоғим кўзим олдида
Ингламагил, эй сирли борлиқ.
Севги каби кўп бор қалбимга
Меҳмон бўлди гўзал айрилиқ.
Мен тонмайман, яшадим узоқ
Гоҳи сархуш, гоҳи девона.
Мазлум дунё кўринди менга
Қаттол ёвим каби бегона.
Аммо кўп бор алдандим, нетай?
Ташна қолиб чопдим саробга.
Лабларингни тут, деди қисмат,
Мен ҳовучлаб тутган шаробга.
Мен кўп нарса тилаганим йўқ,
Бир тонг, бир тун ва битта кундуз,
Рақибларим топилди бисёр
Топилмади бирор дўст, афсус!
Шундай ҳадис бормиш азалдан,
Гуноҳкорга бермангиз ерни.
Сўнгги сўзим, изламанг қабр,
Гуноҳимга кўмингиз мени.

* * *

Мен билан жимгина кулиб видолаш,
Кўзингда ғам кўрай бахтга аралаш.
Шивирла, нечундир уфқ қонталаш —
Сен мангуга кетаётган кун.
Юпатма, юпанчлар нураган қоя,
Умр муҳаббатга эмас ниҳоя.
Рост экан, ишқ билан ўлим ҳамсоя,
Мен мангуга кетаётган кун.
Сендан ўзим билмас нени кутаман,
Оғриқли нафассан, секин ютаман.
Кел, яхшиси сени жим унутама,
Сен мангуга кетаётган кун.
Гўзал эртакларни мен алдамадим,
Сирли мактубимсан, ўқий билмадим.
Ишон, чин дунёга ҳали келмадим,
Мен мангуга кетаётган кун.
Дилимга босилар хазонлар лаби,
Дунё — қай ошиқнинг йиртилган қалби.
Сўзсиз кетаяпман кенгликлар каби.
Сен мангуга кетаётган кун.

* * *

Боғлар, юзингиздан пардани олинг,
Жаннат эшиклари, энди очилинг,
Ҳурлар, юрагимни меҳробга солинг,
Мен кетяпман.

Қушлар — эрк юртининг ялавочлари,
Баҳорнинг мен кутган қалдирғочлари,
Қўнинг, бўш кетмасин дил оғочлари,
Мен кетяпман.

Мени сўрасалар, Самода у денг,
Ҳеч ким англамаган хатода у денг,
Қўллари бўш кетган гадода у денг —
Мен кетяпман.

Майсаларим, сўнг бор мени юпатинг,
Мен келар йўлларда энтикиб кутинг,
Сабухий елларим, мени унутинг.
Мен кетяпман.

Тоғлар, онам каби ўктам, жим тоғлар,
Мени зериктирган ширин ардоғлар.
Хуш қолинг, жавобсиз севги-сўроқлар,
Мен кетяпман.

Ҳурларга гапим бор, айтиб келаман,
Соғиниб интизор айтиб келаман,
Бир кун дарахт бўлиб қайтиб келаман —
Мен кетяпман.

РАУФ ПАРФИ

Шодлик йўқ дунёда, мунаввар ғам бор,
Барча ишончларнинг кўзлари асир.
Туманли йўлларнинг ортида не бор,
Мен узоқ яшадим бу йўлда ахир.
Шодлик йўқ дунёда, мунаввар ғам бор.

Муножот Ватанми туганмас дарди,
Не бор бу оламда ундан зиёда.
Ҳасрат даштларини кезиб чиқдим мен,
Қадим дарвешлардай пойи-пиёда.
Муножот Ватанми туганмас дарди.

Менинг ярим тунлар ичгим келади,
Қушлар ўғирланган осмонингизни.
Она, ғариб жонга яшириб қўйдим,
Менга айтолмаган армонингизни.
Менинг ярим тунлар ичгим келади.

Бугун бир вужудман далли-девона,
Ишқ деб фарёд урган дилимни сўйдим.
«Агар муҳаббат бу ҳаёт саналса»,
Мен шундай бераҳм ҳаётга тўйдим.
Бугун бир вужудман, далли-девона.

Мен шодликка ишонмайман, йўқ,
Шодлик ёлғон эрур, қайғу дарбадар.
Туманли йўллардан кетарман яна
Оёғим жонимга ботгунга қадар.
Мен шодликка ишонмайман, йўқ.

* * *

Бир кун учраштираб бизни шу йўллар,
Секин шивирлайсан: сенми қайғулим.
Мен сени нақадар соғиндим билсанг,
Наҳот кечикканмиз биз энди, Гулим...
Муҳаббат шевасин унутган кўйи,
Қаршингда тураман бегона ва лол.
Битта ишқ ёдига сажда қилганча,
Кўп бор севгиларга дуч келган аёл.
Тилим тортилади дилимга қадар,
Секин титкилайман бағримда кулни,
Сенга билдирмасдан узоқ қарғайман
Бизни учраштирган шу ғариб йўлни.
Нима дей, сўзларни еб қўйган бўлсам,
Муҳаббат ва нафрат оралиғида.
Сенинг кўзингдаги ҳаётга қарши
Секин шивирлайман: Улим ҳақида...

* * *

Булут куйди, осмон куйди,
Олисларда уфқ қон.
Дилим, билмай кимни суйдинг,
Пешонанг бунча ёмон.
Қон томади кўзларидан
Яраланган офтобнинг.
Эҳ, жонимга ботиб кетар
Қирралари азобнинг.
Қўшиқ куйди, куйим куйди,
Фурурим бўлди нобуд.
Чинор эдинг, юрагим-ов,
Бугун бўлдингми тобут.
Булут куйди, осмон куйди,
Уфқ эшигин ёпди.
Мен ишонган кимса бу тун
Ўзга сулувни ўпди.

НАРГИЗАНИНГ ШЕЪРИ

- Тиқ-тиқ-тиқ...
— Ким у?
— Биз... ҳалиги ижарага, холажон...
— Неча киши сизлар?
— Уч болам ва мен.
— Болалар шовқинига тоқатим йўқ.
Эшик ёпилади тақа-туқ.
— Тиқ-тиқ-тиқ.
Эшикни очади басавлат киши:
— Эшитаман, хўш?!
— Сизда топилмасми бирор хона бўш.
— Ҳмм! Қанча тўлайсизлар?
— Билмадик...
— Бунча узоқ ўйлайсизлар
— Биз...
— Текинга беришга менда хона йўқ.
Эшик ёпилади тақа-туқ.
Тиқ-тиқ-тиқ.
Кўча қадамлардан сўрайди хирож,
Ой солар осмонда олтин беланчак,
Болалар зорланар, она, чарчадик,
Ҳаёт иягида — қадимий мечак
Тиқ-тиқ-тиқ.
Ватан, топилмасми сенда бўш хона...
Оёқчалар борар дилгир, бетоқат.
Қаро тун қовоғин уйган кампирдай
Бебош шамолларга қилар ибодат.
Кундузлар ёпилар тақа-туқ.

— Тиқ-тиқ-тиқ.

Она замиы, бағринг осмон қадар кенг,

Ҳали тонг олисда, жуда ҳам йироқ.

Сим-сим деб чорлайн, сим-симлар

бўлсин,

Фақат сенинг уйинг бўшми, эй тупроқ.

Тиқ-тиқ-тиқ...

Ким у?

— Биз тунда адашиб юрган бандалар.

ТАСАЛЛИ

Эртага ўзимни қайтариб берар
Умримга сиғмаган бу ёруғ андуҳ.
Эртага бахтиёр қилмоқ қасдида
Мени излаб келар бир мунаввар рух.
Эртага... шошилиб кираман
Нотаниш сирларнинг уйига.
Эртага айланиб қоламан
Бир дилнинг севиқли куйига.
Эртага ўрганиб оламан
Гулларнинг илоҳий тилини.
Эртага фалакдан топаман
Қуёшнинг мангулик йўлини.
Ўзимни алдайман.

Кўтариб,

Тунларнинг пажмурда жисмини.
Кўзимни куйдириб эртага
Кунлар яширади исмини.

* * *

Сўзсизгина ботаётир кун,
Ботаётир кўксимда юрак.
Олисларда адашар руҳим,
Хайр энди, кетмоғим керак.
Мен билмайман бу йўлнинг йўлин,
Дард кўзига менгзаиди кўзим.
Ун саккиз минг олам ичида
Бегонаман ўзимга-ўзим.
Жонга тегди ёлгон давралар,
Дўстлардаги сохта илтифот.
Мен алданиб чарчадим бугун,
Улар алдаб чарчамас, ҳайҳот.
Сўзсизгина ботаётир кун,
Ботаётир кўксимда юрак.
Олисларда саргардон руҳим,
Сизни ташлаб кетмоғим керак,
Сўзсизгина ботаётир кун...

■ * *

Недир содир бўлишин билгандай боғлар,
Ваҳмонк туманнинг остида инграр—
Улкан қотилликни яширмоқ бўлиб,
Ёпишиб олгандай қора кўрпалар.
Ялмоғиздан қолган эски кулбадай
Ёнмайди бу боғнинг бирор чироғи.
Сўқмоқлар — Мурданинг кўрпа остидан
Чиқиб қолган каби узун оёғи.

* * *

Бир кун хор гул ўлса, не ажаб,
Зоғлар булбул ўлса, не ажаб,
Подшоҳлар қул ўлса, не ажаб,
Қисмат афсонадур, руҳинг мунаввар.

Шўр тупроқ ялаган елларга тил бер,
Бобосин билмаган элларга тил бер,
Қонлардан ювилган йўлларга тил бер,
Қисмат афсонадур, руҳинг мунаввар.

Широқ манглайига битилган мактуб
Бизнингдир, нон каби ютоққанча ўп,
Фақат қўйма уни бир кун йўқотиб,
Қисмат афсонадур, руҳинг мунаввар.

Ботирларни ўлган Ватан азадор,
Чавандозсиз қайтиб кишнаса тулпор,
Билгинки, бу юртда буюк кураш бор,
Қисмат афсонадур, руҳинг мунаввар.

ҒИИБАТ ТОШЛАРИ

Бу тошлар шунчаки табиий тошлармас,
Бу тошлар энг калта қўлда ясалган.
Ҳаммасида ёвуз юраклар билан
Энг аблаҳ тишларнинг излари қолган.
Мана бу тош менинг бошимга тегди,
Қизиқ, унда яқин дўстим сурати.
Вожаб, рақибнинг отган тошдан ҳам,
Оғирроқ тегаркан дўст маломати.
Хулласки, дунёда шундай тошлар бор,
Шу қадар кўп улар, сиғмайди ерга.
Қабиҳ тоғ шаклига кирарди замин
Улашиб чиққанда ҳар бир қабрга.

* * *

Мени лойдан ясаб қазойи азал,
Дилимга солибмиш муқаддас ғазал,
Ўзлик тупроғимга қайтарим маҳал,
Майсалар тилини ўргатинг менга.

Кўксимни тешаркан бешафқат илдиз,
Май қилиб тураркан нурларин юлдуз,
Қабримни қучоқлаб йиғлайди бир қиз:
Майсалар тилини ўргатинг менга.

Фалакдан ҳайрона қайтганда дилим,
Ўзин, ғозийман, деб кулса шўр ўлим,
Қуёшга талпинса майпараст қўлим,
Майсалар тилини ўргатинг менга.

На ҳаёт дўст бўлди, на банда менга,
Эшакка зўр либос, бир жанда менга,
Ўлгач на керакдур гўянда менга,
Майсалар тилини ўргатинг менга.

Билгум, насибамдур мангу жаҳаннам,
Куламан суягим ёниб турса ҳам.
Айтинг, мени тонгда уйғотсин шабнам,
Майсалар тилини ўргатинг менга.

* * *

Келманг энди, мен узун тунлар
Сизсиз яшамоққа охир кўникдим.
Сизни эмас, бардошнинг совуқ
Лабларини энтикиб ўпдим.
Хайрингизни берсин шу жоним,
Келманг, ухлаб бўлди кўксимда исён.
Келманг, дунёдаги барча сулувлар
Илойим руҳингиз этсинлар равон.
Сизга ишқ тилайман йўллари узун,
Дардлари мукамбар хаёлдай оппоқ.
Ойдин тушингизга фаришта кирсин,
Лаблари қон янглиғ, сочлари байроқ.
Келманг, бир ишқ бўлса ундан ҳам тўйдим,
Лоқайд кўзингизни кўриб дунёда.
Ва лекин билингки, ҳар қандай сулув
Сизни севолмайди мендан зиёда.
Келманг...

* * *

Ҳаммаси ўткинчи, ҳаммаси,
Ғамлару қувончу дийдорлар.
На сен-да, на мен-да кўрмаган
Биздан сўнг ўткинчи баҳорлар.
Ҳаммаси ўткинчи, ҳаммаси,
Висолдан тўймаган тунлар ҳам,
Кечикиб, ичкиб яшаган —
Бизга бахт бермаган кунлар ҳам.
Ҳаммаси ўткинчи, ҳаммаси,
Барини кечирар самолар.
Замин интиҳосиз айланаверар —
Минг бора туғилар ҳумолар.
Фақат бир илдиз бор дунёда,
У сәбит тураркан кўкариб.
Энг буюк дарахтдай халқими
Яшайди бошига кўтариб.
Бу илдиз меросдир мозийдан,
Балки-да боболар чорбоғи.
Бошимиз устида айланар
Қуриган илдизлар сўроғи.
Халқим, қалқ, илдизлар қуриса,
Бошингга қулар-ку тегирмон.
Сув бергин, етмаса илдизга
Кўксинг ёр, қон бергин, унга, қон.
Ҳаммаси ўткинчи, ҳаммаси,
Фақат бир илдиз бор дунёда.

* * *

Қуёш ботиб кетди. Юракда яна
Тунги хаёлларнинг маънос титроғи.
Оёғим остида тонгни сўроқлаб,
Жон берди эркесвар гулнинг япроғи.
Қоп-қора кўрпанинг остида гўё
Сирлашиб ётади дарахтлар уйғоқ.
Осмоннинг ёқасин йиртиб ҳайқирар
Хиёнатни кўрган эркакдай чақмоқ.
Сўнг букилиб борар — болаларидан
Айрилган аёлдай — боғларнинг қадди.
Гўё тун ёллаган жаллод — жимликнинг
Дорида чайқалар Куннинг жасади.

* * *

Мен бугун тушундим
Сиз мени эмас,
Ўзингизни севасиз кўпроқ.
Бу ҳам етмагандай жониз ичинда
Бир аёл яшайди ишқдан устунроқ,
Дунёда ҳеч қайси аёл кутмаган
Дард билан кутганда мен сизни тунлар,
Келмасдан кетдингиз, мени юпатди
Бағри ўзим каби яримта кунлар.
Сиздан тиламадим Қорун ганжини,
Менга бир кафтгина меҳр кифоя.
Бугун бургутлари ташлаб кетган дил —
Пойингиз остида нураган қоя.
Билмадим бу замин неча айланди,
Ортидан югурдим омадсиз гадо.
Бўм-бўш қўлларимдай юрагим бўм-бўш,
Оғирлик қилади ҳатто илтижо.
Энди кетмоғим шарт жимгина, бесўз,
Ғамларни кияркан юпун вужудим.
Кетаман алдаган баҳор гулидай,
Кўзингизда оқиб кетади ёдим.

* * *

Мен сенинг қайдадир борлигинг билиб,
Осмонни қушлардан қайтариб олдим.
Маъюс чечакларни кулдирдим узоқ,
Шодлик эпкинлари ичра йўқолдим.

Мен сенинг борлигинг эшитган куни,
Эртакни келтирдим ғамгин дунёга.
Ҳаворанг саболар дилин кийгиздим
Тун деган бир мангу мотамсарога.

Сенинг бу оламда борлигинг билиб,
Шу кемтик умримни санамай қўйдим.
Ғийбат уяларин буздим аямай,
Елгончи шубҳани бешафқат сўйдим.

Мен сенинг қайдадир борлигинг билдим,
Кирдим орзуларнинг гўшангасига.
Жаҳаннамдан қайтган дилимни қўйдим
Дарахтдай исмингнинг ҳур соясига.

Мен сенинг борлигинг эшитган замон
Билдим, мени яшабман нақадар ҳам кам.
Сени қучоқлаган каби севгилим,
Ҳаётни қучдим-ку янада маҳкам.

* * *

Сиз мени қизганинг,
Шамоллар ўғри,
Бир кун кулбасига олиб кетади,
Сиз мени қизганинг,
Хаёллар ўғри,
Сизсиз уйқуларга мени элтади.
Сиз мени қизганинг,
Саволлар ўғри,
Ҳар кун йўлларимни пойлаб ётади.
Қизганиш оғирми, унда мен ўзим
Шамол бўламан,
Сизни юрагимга олиб кетгали,
Қизганиш — оғирми,
Унда мен хаёл бўламан —
Олис уфқларга сизни элтгали.
Мен бир кун энг гўзал аёл бўламан —
Ёдингизда армон бўлиб ётгали.

* * *

Эшикни ортида турасан ҳар гал,
Ўйланиб-ўйланиб қайтиб кетасан.
Раҳмдил дўстимдай келасан яна,
Остонада мени пойлаб ётасан.

Шошмай тур, камгина вақт бер менга,
Ҳаётнинг бўйнига чирмашган қўлим.
Ажратиб олайин, токи сенга ҳам
Машаққат бўлмасин, онажон — ўлим.

ҒИЙБАТ

«Бир аёл ҳийласи — қирқ эшакка юк»,—
Қирқ биринчи эшак юради ҳанграб.
Аёл эса яшар сочлари тўзғини —
Лаблари қуриган, юраги қақраб.

Қирқ биринчи эшак юксиз бораркан,
Дуч келганга шипшир: аёлга лаънат.
Ишқнинг қотиллари бугун покдомон,
Нечук аёл бадном, жимсан, муҳаббат!

ЭРТАК

Мусича, бир думаласанг қизга айланасан,
Бир қизки, ҳуснига худо тўймаган.
Қани, думалагин, қўрқма, азизам —
Қўрқоқларни азал қисмат суймаган.

Қарагин, калхатлар ҳаққимиз дея,
Одамзот гўшtidан ҳануз бож олар.
Тезроқ думалагин, йўқса гўштинга
Бошқоронғу бўлар ўгай оналар.

* * *

Улар ўрмон эмас, қоп-қора денгиз,
Руҳи сузиб юрар отилганларнинг.
Эртанинг уфқимас ёришаётган,
Қонли панжасидир сотилганларнинг.

Тинмай шовуллайди қасоскор денгиз,
Қўксида нафратнок, буюк ғалаён:
Нега ишонасан қонли уфққа,
Бизни ўз тинчига сотган оломон?!

Улар ўрмон эмас, қоп-қора денгиз...

«ЗАНГОРИ ИУЛЛАР»

Паҳлавон Маҳмуд

Бағринг майхонадур, мастонаман мен,
Май ичмай дунёда девонаман мен.

Фақат дийдор тилаб ўтган тиланчи,
Гадою дарвишга ҳамхонаман мен.

На рақиб кўрдима, на дўст кўрдима,
Дардсизга то ҳануз бегонаман мен.

Ҳайвонваш илкидин меҳр кутмадим,
Алардин минг куйган сўзонаман мен.

Ялдо туни каби кўйлаги қаро,
Ўтмишга азадор замонаман мен.

Бир кўзи Сайхуну бириси Жайхун,
Дардлари Зарафшон, гирёнаман мен.

Ерга кўксим берсам замин ёнадур,
Илон чаққан мисол тўлғонаман мен.

Кўзим косасида ҳасрат шароби,
Қасос ичган куни уйғонаман мен.

* * *

Бу кеча исмингни унутдим сенинг,
Бир олис масофа мағрибу машриқ
Орасинда кечган рангсиз умрдай
Минг йиғлай-йиғлай кўнди Айрилиқ.
Кўнникмоқ илдизи узун фожна,
Ҳаттоки умримдан қолади ортиб.
Жон қадар тирмашдим, тирноқларим қон,
Сени ололмадим ўзингдан тортиб.
Бу кеча исмингни унутиб қўйдим,
Гарчи унутмоқлик менга мутемас.
Мен бугун тўлқинни унутдим дея,
Ўзи тўлқин узра оқаётган хас.
Билмадим бу тўлқин қайга элтади?
Унинг шиддатига етарми сабрим.
Қайсидир хилватгоҳ қирғоқда ёки
Маъюс тортиб мени кутарми қабрим?!
Талпинчоқ дилимни сенга топширгум,
Гар жисмим банд этар ўлик оғушлар...
...Кўксинда минг йиллик пинҳона асрор —
Қабримнинг устида йиғлар қамишлар,
Бу кеча исмингни унутиб қўйдим...

* * *

Тўкилиб бўлдилар тун дарахтининг
Шохига илинган ой — хазонлари.
Яланғоч фалакка кўйлак тикдилар
Уфқнинг қонидан дил армонлари.
Кун ўтди. Тун ўтди. Утмади дардим,
Кимдан тилаб эдим бир ёруғ меҳр.
Азоб косасида гулоб тутдилар,
Қўл чўзсам синдирдинг, илоҳий сеҳр.
Оёғинг остида қуриган Гулдай,
Тонгга ташна эдим, шабнамга ташна.
Бир ҳовуч, бир ҳовуч сув беролмадинг,
Гарчи юрагингда миллионта чашма.
Юрагим яланғоч тун дарахтидай
Эмаклаб-эмаклаб самога етган,
Сурайёсиз осмон, юпатма мени,
Сени менинг каби ким ташлаб кетган.
Йиғлама демагин, мен йиғламадим,
Қайғули дилимни ичиб тугатдим.
Меҳрга зор дея сендан қизғанмай
Эриган вужудим ҳовучлаб тутдим.
Тўкилиб бўлдилар тун дарахтлари
Ҳайрат кегиб борар — ёқалари чок.
Саможон, қизғанма, қизғанма мендан
Энг сўнги йўл учун бир умри бебок.

* * *

Бизлар бир-биримизни севамиз,
Биримиз замину биримиз осмон.
Икки тоғ — Мағрибу Машриқ йўлида,
Оралиқда яшар бахтиёр ҳижрон.

Бизлар бир-биримизни севамиз,
Бир-бирин кўрмаган иккита дунё.
Тахайюл шароби сархуш этган дам,
Бизлар икки йўлда адашдикми ё.

Бизлар бир-биримизни севамиз.
Биримиз кузакмиз, биримиз баҳор,
Балки икки фасл бирга келишин
Кутиб яшаяпмиз ҳануз интизор.

Бизлар бир-биримизни севамиз.
Ўйламай қўйилган жаннатий қадам.
Биз икки дунёда бир-бирин кўрмай
Мағрур кетаётган иккита Одам.

* * *

Ишқ даштини Ватан қилдим,
Азобин жонга қанд қилдим,
Дилимга дардни панд қилдим,
Бу дунё бир ҳол сўрмади,
Мендек адашган кўрмади.

Ишқ, занжирингда озодман,
Севинчдан ўлмаган додман.
Изингдан гуллаган ёдман,
Бу дунё бир ҳол сўрмади,
Мендек адашган кўрмади.

Ҳажрингга бош қўйдим мано.
Ихтиёрим олди Фано,
Ёлғиз исминг бўлди худо,
Бу дунё бир ҳол сўрмади,
Мендек адашган кўрмади.

Кўнглим самандар қушидур,
Бутхона мангу тушидур,
Раҳмат уйи хайр-хўшидур,
Бу дунё бир ҳол сўрмади,
Мендек адашган кўрмади.

* * *

Муҳаббат, мен севган девона ғазал,
Сени куйлагандим қай вақт, қай замон.
Тилимда сўйилган байт янглиғ тагин
Куйлар йиғламоқда, куйлар нопармон.

Муҳаббат, мен сени куйлагим келар,
Қонаган овозим танийди ҳаёт,
Чиркин халтасини қисматга бериб,
Нега сени яна куйлайди фарёд?!

Совуқ тупроқларнинг устида таним,
Унутилган мактубдай борар сарғайиб.
Бир кунга, бир кунга келгин ақалли,
Гўристон умрига кел нурдай кириб.

Мен сени кутаман, кутавераман,
Муҳаббат — йўлларда қолган ўтмишим.
Руҳим дарвозаси тонгга қараган,
Тонгларда қолдингми, моҳитоб тушим?

Муҳаббат — мен севган девона ғазал,
Нопармон тунларда оққан кечмишим.
Муҳаббат — қизганчиқ ўзга бир қўлда
Менсиз яшаётган гўзал ўтмишим.

* * *

Бу қасрга бизлар баравар кирдик,
Юрак бандаргоҳи эди бу қаср.
Яшадик, талниндик, дилларши ичдик,
Охири қолмади на ҳайрат, на сир.
Бахтнинг қовурғаси руҳимни эзди,
Зерикдим. Бандаргоҳ тегди жонимга.
Олис турналарнинг садоларидай
Энтиккан уфқлар кирди қонимга.
Сен сездинг. Сен ўта сезувчан хилқат,
Мендан аввал дединг: мен кетдим, хуш қол.
Бир муҳаббат бўлса, ундан ҳам тўйдим.
Қара, олисларга чорлайди шамол.
Кечикдим. Жодули эди бу қаср —
Асирликка маҳкум кечиккан кимса.
Мени энди олиб кетмас дарёлар,
Мен мангу чанқаган, чанқаган майса.

* * *

Йўл юрсанг, йўл юрсанг, унмаса йўлинг,
Ортга қайтолмасдан бўлсанг кўп дилхун.
Сўрасанг илтижо тилида йўлсиз:
Менга кўмак бергин, дардкашим мажнун.
Заҳарли шаробдан тўйган кимсадай
Пойингга бош қўйиб ёлворса ўлим.
Телбаланиб югурсанг шамол ортидан,
Менинг йўлим қани, қайдадир йўлим?
Сен ғам чексанг, сени чекса шодликлар,
Ёлғиз бир дийдорсиз тўлмаса дилинг.
Гўзал ўтмишингни Ёсуманларга
Бериб қўйган бўлса ишонч — севгилинг.

Ҳеч ким англамаса сўзлаган дардинг,
Еллар косасига қўйса сабрингни.
Имонсиз шоқоллар топтаб ташласа
Ишқнинг йўлидаги сўнгги қабрингни.
Тек тур, йўл бор ҳали, муқаддас йўл бор.
Ҳақиқат — кўзларга тик туриб айтмоқ.
Ортингда Ватан бор юрак аталган —
Энг буюк ҳақиқат — юракка қайтмоқ.

* * *

Осмон гунг, булутлар кесган тилини,
Жонни олгудайин бу манфур жимлик —
Ханжарлар устида ўйнаган раққос —
Хаёллар ҳаттоки қилар оғирлик.
Зангор дунёларин босган каби ёв,
Қушларнинг карвони титилиб кетган.
Содда саболарни алдоқчи йўллар
Қайсидир уфққа занжирбанд этган.
Йўл юрсанг зил тортиб борар қадаминг,
Қунлар жим. Тунлар жим. Оғриқларинг жим.
Борлиқ соқовликка ичгандай қасам,
Ҳатто шивирлашга ботинмас ҳеч ким.
Осмон, йиғлаб юбор, йиғлагин, осмон,
Қарахт туйғуларнинг уйғоқ дояси.
Булутлар изғийди гўё заминнинг
Самога михланган таъқиқ Сояси.

* * *

Бу кеча мен сендан сўрамайман,
Кўмаман ўзимни кўзингга.
Сўнг дейман: энди, кет, гул унсин,
Мен унмай зор қолган изингга.

Кетасан. Бир оғир қабр бор —
Кўзларинг толади, толади.
Бир фурсат ўтмасдан кўзингда
Дийдорим уйғониб қолади.

Кет дейсан, кетмайди сен каби.
Мангулик қабрим бор кўзингда.
Ортингга қарайсан, ҳеч йўл йўқ,
Фақат гул унибди изингда.

Мен шундай афсунгар, сўрамай ,
Кўзингга кўмганман ўзимни.
Сен қандай ҳайдайсан, бечора,
Тилини билмасдан кўзингнинг.

* * *

Жонталаш тўлқинлар ичра сузади
Тақдирга тан бермай адашган кема.
Бу денгиз қонлидур, жаҳолатпеша,
Ундан кутганинг не, кутганинг нима?!
Бошлари темирдан, тишлари ханжар,
Наҳанглар ғажигга шошилар уни.
Кема сузаверар елканларида
Кўтариб минг йиллик ёзғуларини.
Олчорлоқлар учар, қанотлари қон,
Адашган ингроқлар тўкилар қайдан?
Кема сузаверар, елканларида
Юракнинг қони-ла чизилган Ватан.
Бу денгиз остида асрлар бўйи
Занжирбанд этилган муқаддас руҳлар.
На туннинг, на тонгнинг фарқига бормай
Яшайди бешиги тилло андуҳлар.

Жонталаш тўлқинлар ичра сузади
Чайқалиб-чайқалиб халоскор кема.
Занжирбанд руҳларнинг қасоси ҳаққи,
Уни тўхтатолмас энди ҳеч нима.

* * *

Тўхтамаётган қон каби томирларимда
Бир қўшиқ тўлғанади, тўлғанади.
Мен ухлаб ётаман ғафлат дунёда,
Бир армон уйғонади, уйғонади.
Ханжар излаётган гўзал ўлимдай
Кечмишим йиғлайди, йиғлайди.
Ҳеч ким силамаган сочимни
Шамоллар силайди, силайди.
Бу кунлар эртадан қарз олиб
Умримни сўрайди, сўрайди.
Муҳаббат билмаган, маъбуда танимни
Оғриққа ўрайди, ўрайди.

Сезмайман, қайсидир юракка қонаган
Изларим ботади, ботади.
Мен ҳали кўрмаган уфқда, олисда
Сархуш тонг отади, отади.
Сезмайман, кўзимнинг косаси
Сувларга тўлади, тўлади.
Мен ўтгач дунёдан, Муҳаббат
Энтикиб ўлади, ўлади.

У фақат менингдир, у фақат сенинг,
Тупроқдай сиримиз сочилар...
Биздан сўнг боғларда нотаниш
Бир гуллар очилар, очилар.
Тўхтамаётган қон каби томирларимда
Бир қўшиқ тўлғонади, тўлғонади...

* * *

Алвидо. Бизни кўп суйди Айрилиқ.
Чидагин бир тилим ғамга, азизим.
Алвидо. Гулларнинг кўзида қолди
Сенга айтолмаган энг сўнгги сўзим.

Япроқларни ўқи, уларда менинг
Сенга ёзолмаган мактубларим бор.
Жаннат тонгларидадан-да ҳур тонгларда
Кечмаган ҳаққим бор сўлим, бахтиёр.
Алвидо. Бағринга саболарни ол,
Улар менга ўхшаб эрксевар, телба.
Жимгина кетайлик, юраклар энди
Эгасиз ҳувиллаб қолган бўш кулба.
Алвидо, куйинма, биз учрашамиз,
Энг ёруғ тунларнинг эртакларида.
Алвидо, алвидо, кўришгунча то
Бахтнинг унутилган эртакларида.

* * *

Анча бўлди, сени эсламай қўйдим,
Покиза хотирам, дарди ҳалолим.
Севилган энг сўлим тунлар қаърида
Қолиб кетган ёруғ, ойдин саволим.

Мен бугун бежавоб кезаман дилгир
Тошкентнинг нотаниш кўчаларини.
Туяман, кўксимда кўтариб юрган
Дарғом майсаларини қўлчаларини.

Мактублар юборма, кўзларим сўқир,
Мени чақирмагин, қулоқларим кар.
Мен ўтган кунларнинг қучоқларидан
Ҳайдалган соғинчдай кетдим дарбадар.

Ҳеч ким чорламаган бир қаро тунда
Ненидир изладим, бенсм туйғу.
Қақнус кулларида ўсган гул каби
Руҳимда чалинди унутилган бурғу.

Сөнмисан, сўрадим, кўзларим дарё,
Сокин шивирлади: менман, кела қол..
У тун узун эди, дардимдан узун,
Ойнага бош уриб ўйнарди шамол.
Хазон эдим, дарахт бўлиб уйғондим,
Лабимда бир ҳаёт тирилди хушхол.
Энтикиб сўрадим: бир ҳовуч ишқ бер..
Олис-олисларга кетганди шамол.
Анча бўлди, сени соғинмай қўйдим.

* * *

Дунёда бир сирли эртакни суйдим,
Эртак тушга айланди.
Дунёда бир ожиз эркакни суйдим.
Алпомишга айланди.
Меҳрга зор бўлган юракни суйдим,
Юрак қушга айланди.
Энди мени тушлар ҳар кеча
Ойдин тундан тилаб олади,
Бу дунёдан ўтсам, ортимдан
Алпомишлар йиғлаб қолади.
Қушлар эркнинг ишқий хокини
Мозоримга ҳар кун солади.
Дунёда бир сирли эртакни суйдим...

* * *

Кўксингда санчилган тиконларинг бор,
Бутун умр керак олмоққа уни.
Кўксингда ухлаган бўронларинг бор,
Уйғотмоққа керак бир маҳшар туни.
Кўксингда минг кўзли армонларинг бор,
Улар тўядурлар қиёмат куни.
Кўксингда мен билмас забонларинг бор,
Уни еядурлар йиллар қуюни.
Кўксинг — Ватанимдир, мен севган ҳаёт,
Бош қўйсам дардларинг йиғлай бошлайди.
Кўксинг — Ватанимдир, ўзга бир аёл
Мен севган Ватанда бахтли яшайди.
Кўксингда санчилган тиканларинг бор...

САҲРОДА

Тун. Саҳройи саксовулларнинг
Шохларида ухлайди кўржин.
Қушлар ўпар энтикиб маъсум
Ойнинг ҳеч ким ўлмаган сочин.
Доғлангандай қайсидир юрак
Кўтарилар осмонга ҳовур.
Чексизлик бор, фақат чексизлик
Руҳингдан то уфққа қадар.
Болаликнинг номаълум қабрин
Очадилар хуш шувоқгуллар.
Сени алдаб, бошлаб кетади
Борса келмас деган бу йўллар.
Чексизлик қўлида тебранар
Саробий хаёлнинг бешиги.
Кенгликда сен ҳурсан. Очилар
Жаннатнинг мингинчи эшиги.
Тўхтама. Кенгликлар — ҳақиқат,
Ёриб ўт чегара дудини.
Тўхтасанг, туясан ногаҳон —
Ёввойи қонларнинг ҳидини.
Тўхтама...

УМИД

Намозгар уфққа солинган ҳалқа,
Руҳингда ечинар хаёл — париваш.
Қорайиб томчилар тунгги боғларга
Олис юлдузлардан тўкилган қараш.
Дарахтлар учида титрар самоннинг
Заминга бермаган энг гўзал ҳаққи.
Қайдадир сен севган озод қўшиқни
Кўтариб юксалар мастона чўққи.
Оёқ остидаги дардчил тупроқнинг
Кўзларин ёпади хокисор япроқ.
Оқиб келаверар қайдандир сени
Соғиниб ичиккан бир таниш титроқ.
Сезасан. Вужудинг бормоқда эриб,
Руҳинг айланмоқда кўйчил Самога.
Ичиккан титроқлар сени ўпаркан,
Айланиб қоласан тунги худога.

* * *

Онажон, мени сенга етказолмаган
Йўлларни қарғама, айб улардамас.
Дардинг соғинчни битказолмаган
Йилларни қарғама, айб улардамас.
Ғамдан бахтга қадар йўллар узундир,
Толе танимаган умидлар сарсон.
Югурсам, йўллар ҳам узайиб кетар,
Сени унутдим ман наҳот, онажон.
Умрим тугаётган бозорга ўшар,
Унда кезар гоҳ-гоҳ кечиккан илинж.
Маъюс юзларингнинг ажинларида
Қалқиб бораётган у менми, соғинч.
Онажон, ёзғирма телба қизингни
У ҳам олисларда саргардон, эзгин.
Сен-ку шафқатлисан худолардан ҳам,
Мени асраб қолсин муқаддас сезгинг.
Онажон, қўрқаман, қўлларим нечун
Бўшашиб бормоқда ҳаёт бўйнидан,
Айтгин, томиримда оққан қон ҳаққи,
Қандай кетай уйғоқ дунё қўйнидан.
Мен ўлсам, жасадим кўмолмас замин,
Чунки мени сендай севолмас тупроқ.
Онажон, мен ўлсам, кўзларингга кўм,
Кўзларингда яшай бир умр уйғоқ.

* * *

Агар мард гирия кунад,
наъра мекашад шайтон.

(Нодири Нодирпур).

Минг азобда ёнсин, минг дардда ёнсин,
Муҳаббат ўлганда йиғламас эркак.
У қўрқмас хотирнинг қиличларини
Ҳар кеч яланғочлаб келаркан юрак.

Боласи ўлганда йиғламас эркак,
Гарчи азоблардан тиланур паноҳ.
Ўнг қўли кесилган ногирон каби
Кўксидан ситилиб чиқаркан бир оҳ.
Онаси ўлганда йиғламас эркак,
Руҳини қаро ер ютаркан гўё.
Эриган болалик кўзидан сизиб
Улкан аждаҳога айланар дунё.
Оғаси ўлганда йиғламас эркак,
Томирида гарчи музлаб борар қон.
Юзларини ювар кўз ёшлар эмас,
Мангу соғинч учун эриётган жон.
Эркак йиғлар кўрса ишонганларин
Қай кундир сотилган шайтон тусида.
Эркак наъра тортиб йиғлайди фақат
Хоннлар ўлдирган Ватан устида.

* * *

Мен бу кеча адашиб кирдим,
Бинафшанинг ҳур тушларига,
Нурбоф қўллар тортди руҳимни
Самоларнинг оғушларига.

Мен адашган сомон йўлида
Ўқиларди ҳурлар никоҳи.
Кўзларимда йиғларди пинҳон
Ўлган ишқнинг тоза гуноҳи.

Мен бу кеча адашиб кирдим
Умр таъқиқ этган боғларга.
Жаннатмиди, жаҳаннаммиди,
Балки ундан ҳам йироқларга.
Мен бу кеча адашиб кирдим
Болаликнинг хаёлларига.
Юрак тик тур, жавоб бер ўзинг
Маъсумликнинг саволларига.
Мен бу кеча адашиб кетдим,
Тополмайди энди ўлим ҳам.
Изларимга тунгги фаришта
Ҳиқилади-адашмаган ғам.
Мен бу кеча адашиб кетдим.

* * *

Бу ғариб қўлларим етганича йўқ,
Тилло дарвозангнинг зангўласига.
Илойим, дарвозанг очилмасин-ей,
Мендан бўлак ишқнинг бирор касига.

Ношуд оёқларим етганича йўқ,
Тилло остонангнинг кунгурасига.
Бегона қадамлар адашиб кетсин
Етганда остонанг чегарасига.

Менинг гўл лабларим етганича йўқ,
Тилло сочларингнинг кулоласига.
Сенга интиқ лабни нигоҳим урсин
Май қуйиб кўзимнинг пиёласига.

Гўдак юракгинам етганича йўқ,
Музлаган юрагинг салтанатига.
Ўзга юракларни олиб кетсинлар
Ёнаётган қушлар ҳур қанотига.

Юпун ишқим ҳануз самолардадур,
Сен эса заминнинг суюк фарзанди.
Додлайман: бу кеча ерга қуласин
Самодаги ишқнинг энг сўнги дарди.

Бу ғариб қўлларим етганича йўқ...

* * *

Уфқлар ортида зангори йўл бор,
Балки у хаёлим, балки афсонам.
Покиза кунларин шу йўлга боғлаб
Кечмоқда қисматим — йўловчи санам.

Уфқлар ортида зангори йўл бор,
Юрагим вужуддан кетар ситилиб.
Яшайман кимнингдир ёдидан қочган
Адашган арвоҳдай унга тикилиб.

Уфқлар ортида зангори йўл бор,
Руҳимни излайман, қайда у, эвоҳ?
Осмон, юлдузларнинг қабрини кўрсат,
Унда кўмилганми руҳим бегуноҳ?

Уфқлар ортида зангори йўл бор,
Улим эрк устида қадалган туғдир.
Кетаман, қўйворинг уфқ ортига,
Хаёлим мунаввар, йўлим ёруғдир.

Уфқлар ортида зангори йўл бор,
Ҳайқир далли дилим, сен нечун нигун?
Нега жим кечасан, лаъливаш қоним,
Сен кимнинг изисан, кўзимдаги мунг?
Уфқлар ортида зангори йўл бор.

* * *

Гулларнинг хаёлий йўргаги —
Япроқлар юракни ўрайди.
Ҳеч кимга бўйсунмас шу осмон
Умрини кўзингдан сўрайди.
Кетайлик.

Фалакдан тўкилган титроқлар,
Юлдузнинг эриган тушлари.
Кўзинг оч, бу умр — беватан
Эркиннинг ёввойи қушлари.
Кетайлик.

Далалар, севилган уфққа
Кўмамиз эртанинг сабрини.
Лабингдан топаман шу кеча
Ғамларнинг кўмилган қабрини.
Кетайлик.

Дарвеша шамоллар туғ каби
Сочингни кўтариб чопарлар,
Чанқаган руҳимни булоқлар —
Сўзларинг излабон топарлар.
Кетайлик.

Тириклик дунёдан тиланган
Андухдир, етилури интиҳо.
Райҳонлар нафаси Ватандур,
Яшаймиз у дунё, бу дунё.
Кетайлик.

* * *

Кетасан...

Қисмат иккимизга очилмаган фол.
Мен-да бир орзуман, сен-да бир хаёл
Сир бермай кулади тун — соҳибжамол.

Кетасан...

Олислар ўқилмай ёқилган китоб.
Жоним гуноҳимга асралган жавоб.
Қайга ботиб кетди мен севган офтоб.

Кетасан...

Бир қўшиқ излайман далли, девона,
Кўзим шароб тўла ғамгин афсона,
Мени нечун ўзимга бўлдим бегона.

Кетасан...

Менда қол демоққа бир илтижо йўқ,
Музлаган лаҳзада сендан садо йўқ,
Маъюс пичирлайман: нечун худо йўқ...

Кетасан...

Булутлар — осмонда лаҳзалик қабр,
Бўғзимда куяр сўз — минг йиллик асир.
Изларинг жимгина ювади ёмғир.
Кетасан...

* * *

Ҳассасин минг бора йўқотган кўрдай,
Бу тубсиз ҳаётга тўймаган қасдман.
Утсиз юрагингдан олов излаган —
Кечиккан, ичиккан оташпарастан.

Тунлар ёлвораман, ноҳақсан, тангри,
Кимнинг юрагига дардимни экдинг?!
Умидсиз тонглардан нажот истаган
Дилим, энди мени сиз ташлаб кетинг.

Ташланг, ғам тўлмаган қудуқлар тўлсин,
Бу руҳсиз жасадни ахир нетаман?
Ғамгин суввораман, ўзим тилаган
Қайғу саҳросига ёлғиз кетаман.

Тунлар тул, кунлар тул, умидларим тул..
Мен қушлар кўзида эриган сасман,
Мени тушунмаган буюк Муслимсиз,
Мен ишққа тўймаган Оташпарастан.

* * *

Самода юлдузлар музлаган. Сен йўқ.
Изғийман бу совуқ шаҳарда танҳо.
Олис қуёш шаҳрин хаёлларини
Энтикиб ўпаман, лабларим маъво.
Дардим, исмингни айт, қон бўлдим ахир!
Қисмат, менга очган фолларинг бекор.
Ўзимни алдайман ўлим олдида
Ҳаётга талпинган Исодай такрор.
Мунаввар тасодиф, кўрсат йўлингни
Арши Аълодами мен кутган саҳар.
Бу не ташналикки, бу узун кеча
Кимнингдир ёдидан ичаман заҳар.
Дағи сезаяпман томирларимда
Соғинч зарблари урмоқда кимнинг,
Музлаган юлдузлар ичар ноласин
Туннинг оёқлари ботган кўксимнинг.

* * *

Бир оғир тун чўкар, ўрқачлари хун,
Тош қотар боғларнинг қоронғу сабри.
Қайсидир хазоннинг остида ногоҳ
Титрайди умиднинг хокисор қабри.
Бир оғир тун чўкар, ўрқачлари хун.
Вақт судрайди беҳол аробасини.
Дуогўй шамоллар суртар кўзига
Буюк жасоратнинг харобасини.
Олис ёд уйғонар ташландиқ дилда,
Кўчаларда кезар дилпора назм.
Утмишнинг қонаган қорачигида —
Очиқ мозорларда ухлар Хоразм.
Бир оғир тун чўкар — ўрқачлари хун.

* * *

Чекининг, эй ёвуз руҳлар шарпаси,
Мен ожиз бандани кечирсин эгам.
Менинг умидимга нега ўхшайди
Дилимни худодан тилаб олган Ғам.

Мен қайси бағирга қўяй бошимни,
Ўзимни излайин қай бир макондан?!
Ёруғ кунлар учун ичилган қасам
Кун сайин музлайди ўжар қонимда.

Бир тушкун кўнгилга ўхшайди дунё,
Ичсанг заҳардир ул, ичмаганинг бол.
Қушларнинг тушидай ҳуркак ва бежо,
Охир ташлаб кетар мунаввар хаёл.

Ўша кун маҳшарнинг дарвозасига
Осарлар гуноҳга ботган танамни.
Самоларга учиб кетади руҳим,
Маҳкам қучиб ишқдан ёдгорлик ғамни.

Булутлар ўпаркан этакларимни,
Юлдузлар май тутар нур косасига.
Ва бир кун руҳимни топар шамоллар
Учинчи дунёнинг остонасидан.

* * *

Касалхонада

Тунгги хазонларни йиғмоқда шамол,
Занжирбанд қул каби бенажот дилим.
Қўксимда жунжикар музлаган осмон,
Секин шивирлайман: келдингми, ўлим?!

Сирлар йиғламоқда нечун теграмда,
Ўлим, сен бу қадар гўзал интиҳо.
Нега титраяпман кечки гуллардай,
Бизлар бунча ожиз, дилгир, эй худо?!
Ерда мен не кўрдим, бариси инъом.
Ҳаёт, изтиробинг учун ташаккур.
Шу дилбар дард билан ўпаман сўнг бор,
Ҳаёт, лабингни бер, борига шукур.
Тунги хазонларни йиғмоқда шамол,
Жонимни пайпаслар ўлимнинг қўли,
Мана, юрагимга бошин қўймоқда
Ожиз Пайғамбарнинг йўқолган ўғли.
Тунгги хазонларни йиғмоқда шамол.

ЧИҒАТОЙ

Кузнинг илк шамоли юзларим ўпди,
Недир айтмоқчидай қийналди хазон.
Умримни санаган айгоқчи чолдай
Мени кузатарди сокин баргрэзон.
Бу улкан маконда айланди руҳим,
Гиёҳлар титраркан сирли, қайғувор,
Сескандим. Қаршимда қараб турарди
Боласин соғинган онадай мозор.

* * *

На бир сўз, на таскин, на-да тасалли
Сени овутолмас, қилма тавалло.
Ғамозиқ юрагим, сен бугун яна
Ҳасрат чечаклари кулган — Қарбало.
Кўксимда бир оғир тошдай турибсан,
Уфқин тополмаган қуёшдай ҳайрон.
Ортингдан соядай эргашиб толдим,
Бағри кенг оламда манам бемакон.
Бир ойдин қайғуга умримни тутдим,
Тупроққа жисмимни бердим омонат.
Маъюс кўзларимга ишқимни жойлаб —
Бешафқат ёнурман рўзи қиёмат.
Юрагим, карвонлар адашиб кетган
Афсунгар саҳродай сен турибсан жим.
Бу олис сокинлик ҳукмидан қўрқиб,
Мен нечук йўқ бахтга қиламан ирим.
Нега ҳайқираман йўқ овоз билан,
Ўтган кунлар қабрин титаман бир-бир.
Сўнг девона дарвеш каби бўзлайман,
«Ўтган ўтиб кетди, қайтмайди ахир».
Юрагим, бўғриққан томирларимда
Қонталаш исённинг додига етдим.
Бугун сифмаяпман ғаму шодликка,
Зангор кенгликларга айланиб кетдим.

ОКТАБРЬ

Ҳали топилмаган бахтнинг номини
Хазонлар юзига ёзар шабнамлар.
Бефайз сукунатнинг сарғайган йўли
Аро дил тарихин топади ғамлар.
Маҳзун йўлакларда улғайиб борар.
Кузакнинг баҳорга асранган қалби.
Сокин уфқларга босилади жим,
Қонаб бораётган ҳаётнинг лаби.
Кенгликлар пайпаслаб топар ногаҳон
Жимитгина майса қулоқларини.
Тоғлар елкасида кўтариб чопар
Қирлар шамолнинг сўроқларини.
Руҳинг кўмиб келар сендан сўрамай,
Қайгадир дилингни сўнгги чўғини.
Умидсиз эртанинг ёди музлатар
Турналарнинг маъюс қорачиғини.

* * *

Тоғлар нураб борар, қуёшда нур йўқ,
Қушлар судралади чувалчангсимон.
Қуриган майсалар хаёлларида
Ғижимланган, мажруҳ бир парча осмон.
Бизлар нега учрашдик?
Кенгликлар торайиб тўлар ҳовучга,
Шамоллар йиқилган байроқдай ғариб,
Ҳар лаҳза минг аср кечади мажҳул
Ғам ғолиб ишончининг тобутин кўтариб,
Бизлар нега учрашдик?
Рангсиз арвоҳ каби ўйнар капалак,
Гуллар тирикликка бичилган кафан.
Чил-чил синиб ётар айро йўлларда
Қўшиқлар беватан, куйлар беватан.
Бизлар нега учрашдик?
Аламзор далалар елкаларига
Мункайган сукутнинг оёғи ботар.
Совуқдан оқарар фалакнинг юзи
Мунг отар, мунг отар, мунг отар.
Бизлар нега учрашдик?!

* * *

Қадим башоратни само юзига,
Жимгина ёзаркан қисмат хаттоти,
Ваҳший қумликларнинг олис ёдидан
Юрагингга қочар ушшоқ баёти.
Тўлиқиб боради ой сояси-ла,
Сен ҳали ўзингни отмаган бағир.
Юрак, сенга содиқ дарднинг олдида
Нечун бегонадай турасан, гапир.
Хира тортиб борар майсалар кўзи,
Тилсиз шамолларнинг беланчагида.
Хасис хаттот бир бор адашса нетар
Бу туннинг умрини ёзар чоғида.
Маъсум сокинликнинг изи қолгандай
Сомон йўлларида адашар хаёл.
Бу ойдин кечада ўлмаса бўлмас
Ҳайрат қучоғида титраган аёл.
Самони тўлдириб оқар сут кеча,
Нурларни энтикиб киясан фақат.
Сени қучоғига олиб кетади
Қизганиб-қизганиб қадим башорат.

* * *

Бу кўнлар ўтаро, бу кунлар ўтар,
Ортимиздан кулиб дунё қолади.
Талпинчоқ юрагим, талпинма бунча,
Бизлар ўткинчимиз, дунё қолади.
Умримни дарёлар тилаб олдилар,
Ишқимни хазонлар сўрадилар жим.
Бадбахт вужудимни тупроқ эмизди,
Рухимни самога қўйиб юбордим.
Шабнамларнинг титроқ елкаларига
Лаб босдим энг сўнгги сархуш ёд билан.
Қуёшнинг тилсимли изи — уфққа
Умидимни кўмди бешафқат ўлан:
Бу кунлар ўтаро, бу кунлар ўтар,
Фалак замин аро аросат жонман.
Ҳаёт кундасига бошимни қўйиб,
Яшашга интилган орсиз қурбонман.
Рухсат бер, қон бўлиб кирайин энди,
Дунё, метин каби томирларингга.
Мен бари бир қайтаман осилиб бир кун
Баҳорнинг мастона ёмғирларига.
Бу кунлар ўтаро, бу кунлар ўтар...

* * *

Бир кун ҳузурингда бўламан пайдо,
Чўзган қўлларимда ташна илтижо,
Пайғамбар эмассан, эмассан худо,
Фақат сендан олис дийдор истадим.

Мен ҳеч кимни бахтли қилмаган аёл,
Қисмати юлдуздан тўкилган савол,
Урик гулларига айланган хаёл,
Қай кун руҳи равон бир ёр истадим.

Субҳидам айлангим келди чечакка,
Дардимни яширдим руҳ беланчакка,
Сабзалар товоним ўпганда якка
Оллоҳи ишқ бўлган баҳор истадим.

Шамоллар қўлида йиртилган умрим,
Она тупроқ ўқир вужудимни жим.
Фалакларга дайди девона дилим,
Ҳаётга тўймаган шарор истадим.

Кўр эди дўстларим сиғинган имон,
Соғинч кўксим аро кезганда ҳайрон,
Қадр хашак бўлди, рақибим ҳайвон,
Буюк рақиб тўла бозор истадим.

Мен ўлмасдан бурун ўлган эканман,
Жоламан, очунда тўлган эканман,

Йиғлаб туриб қандай кулган эканман,
Елғон жасадимга мазор истадим.

Бир кун ҳузурингда бўламан пайдо,
Чўзган қўлларимда ташна илтижо,
Пайғамбар эмассан, эмассан худо,
Фақат сендан олис дийдор истадим.

* * *

Қора фаррош хотин ювиб ташлайди
Кундузнинг қизарган сўнгги изини.
Шамоллар дилиннга жим солиб кетар
Сўлим бинафшалар исини.

Сут тўла косасин синдиради моҳ,
Майсани уйғотар тунгги арвоқлар.
Қайгадир етаклаб кетади сени
Эркининг болалари — ёввойи руҳлар.

Чарчайсан ногаҳон бир эзгин ғамдан,
Хотирни уйғотар қора малаклар.
Тегрангда қушлармас айланиб учган,
Севгини билмаган кўршапалаклар.

О, нечун мен келдим қора гўшага,
Бунда анқир унут бўса нафаси.
Ғариб томирларда уйғонар қайта
Ениқ муҳаббатнинг узун қиссаси.

Сен мени қайларга бошладинг, айтгин,
Севги худосига сиғолмаган жон!
Жавоб беринг, сеvgи фаришталари,
Мен уни не учун севаман ҳамон...

* * *

Хайр!

Муҳаббатнинг хилват гўшаси.
Менинг сирим кўмиб яшаган қабр,
Мени чорламоқда қушларнинг саси,
Хайр.

Яшадим қайғулар тўшак дилингда,
Гоҳ гадо, гоҳида малика эдим.
Умидсиз, орзусиз далли йўлингда
Яшадим.

Унут

Не-ки ўтди бу менинг айбим,
О, тундан не учун ёғилмоқда сут,
Кузги шабнам каби титрайди лабим.
Унут.

Титрама, юрагим..

Йўллар олисдир,
Биз кутган уфқлар адашган балким.
Осмон ташлаб кетган эркнинг изидир,
Титрама, юрагим...

Яхши қол...

Нафармон тунлар эртаги,
Намхуш бўсалардан сачраган хаёл,
Иккимиз сиғмаган руҳ беланчаги,
Яхши қол!..

* * *

Оҳиста-оҳиста ботаётир кун,
Ҳатто япроқларда йўқ таниш шивир.
Гўё ҳудуди йўқ улкан борлиқни
Сокинлик ичига кўмгандек кимдир.

Оҳиста-оҳиста ботаётир кун,
Бир файз ухлаб ётар бу сукунатда.
Нечундир киради бир узун йўллар
Соғинчнинг шаклида мунаввар ёдга.

Оҳиста-оҳиста ботаётир кун,
Уфқнинг кўзлари шу қадар тийра.
Унинг ёруғига санчилиб қолган
Ўтган кун хотири тортади хийра.

Оҳиста-оҳиста ботаётир кун,
Бизни босиб ўтар умрнинг йўли.
Нечундир бўғзингни чангаллаб олар
Ўлим хаёлининг забардаст қўли.

Оҳиста-оҳиста ботаётир кун,
Бу дилнинг эртага асраган ёди.
Тоғларнинг ортига узилиб тушар
Кундуз фариштасин куйган қаноти.

Оҳиста-оҳиста ботаётир кун...

* * *

Сен ва мен, туманли бир осмон,
Қайдадир инграган турналар.
Сен дединг, оғриқлар битмайди
Гарчи битиб кетган яралар.

Сен ва мен, туманли бир осмон.
Куйладинг «Сегоҳ»ни йиғлатиб.
Мен эса бир олов излардим
Музлаган дилимни жим титиб.

Сен ва мен, туманли бир осмон,
Атрофда ўйнайди елвизак.
Куйладинг, куйладинг, йиғладим,
Сен эртак, мен эртак, ишқ-эртак.

Сен ва мен, туманли бир осмон,
Уфққа етмаган йўлаклар.
Кузакка айланиб кечарлар
Бизларни севмаган юраклар.

Сен ва мен, туманли бир осмон,
Оҳ, ўлсанг, уфққа кўмсалар.
Сен ёлғиз, мен ёлғиз, ишқ ёлғиз,
Атрофда сарғайган майсалар.
Сен ва мен, туманли бир осмон,

* * *

Эҳтимол, мен ҳали бу дунё учун,
Келиб улгурмаган хаёлдурман мен.
Эҳтимол, заминга сиғмасдан бир кун.
Самода адашган аёлдурман мен.
Эҳтимол, майсадан бўлганман бунёд,
Ернинг тубидадир мен севган Ватан,
Эҳтимол, бу ёлғон дунёга бир кун
Еввойи гул бўлиб келгум қайтадан.
Эҳтимол, юлдузлар боболаримдир.
Ердан эрк топмасдан кетган асирлар.
Эҳтимол, йиқилган бир баҳодирнинг
Қонли елкасидир ярадор қирлар.
Эҳтимол, мен ҳали озод дунёни
Ухлаб ҳавас билан кўраяпман туш.
Шу қадар узундир хаёлнинг умри,
Қайдадир энтикиб сайрайди бойқуш...
Эҳтимол...

* * *

Мен энди кўникдим сенсиз яшашга,
Талпинган юракни пичоқлаб қўйдим.
Минг кўзли согинчнинг оч кўзларини
Жаллоддай аямай биттадан ўйдим.

Мен энди кўникдим сенсиз яшашга,
Энг сўнги зангори йўлга бойландим.
Тинглаб юлдузларнинг ҳикоясини,
Жодуланган совуқ тошга айландим.

Мен энди кўникдим сенсиз яшашга,
Узун кечалардан тинглаб афсона.
Кездим шамолларнинг мамлакатини,
Улимга тутиниб содиқ дугона.

Мен энди кўникдим сенсиз яшашга,
Ҳайдадим қўл чўзиб ёлворса армон.
Секингина бошим қўйиб йиғладим
Совуқ қучоғига тортганда ёлғон.

Энг чуқур зиндонга яшириб қўйдим
Утган умримизнинг баҳорларини.
Осмон қайларгадир бузиб ташлади
Музлаган юрагим деворларини.

Мен энди кўникдим сенсиз яшашга.

* * *

Намозгар — ҳаёт ва ўлим оралаб
Сокин кетаётган хаёлчан аёл,
Унинг қон сачраган сочига ўхшар
Сувга тушларини айтган мажнунтол.

Намозгар қонталаш юракка менгзар,
Кимдир ханжар санчиб қўйган ногаҳон.
Уни кўмиб қўйиб тоғлар ортига,
Ўзи жим эзилган бечора осмон.

Намозгар кун ва тун оралиғида
Энтикиб-энтикиб олинган нафас.
Ё телба қушларнинг қорачиғидан
Заминга сачраган шафақранг бир сас.

Намозгар — Ватаннинг қонаган кўкси,
Эркнинг тилларида сўйилган қўшиқ.
Озод дунёларнинг бағридан мангу
Жунун саҳросига ҳайдалган ошиқ.

Намозгар — тўкилган бир ҳовуч умр,
Ўжар томирингда секин эрийди.
Гўё баҳодирдан қолган жасад у,
Боғларнинг ортида инграб чирийди.

* * *

Мен бир тун ўзимни йўқотиб қўйдим,
Ёмғир ёғар эди жуда ҳам оғир.
Мен ўзимни излаб кўча кезардим
Безабон, нотавон ҳамда бебағир.

Ёмғир ёғар эди мен каби ёлғиз,
Ўзини қайдандир излаган кўйи.
Негадир кўзимга сиғмай борарди
Муҳаббатнинг эни ва бўйи.

Ёмғир ёғар эди мен каби дардчил,
Бу тубсиз заминнинг сўнгги қаърига.
Нечундир қўл силтаб кетгим келарди
Борлигу йўқликнинг бари-барига.

Ёмғир ёғар эди тинимсиз, оғир,
Ёмғирда эрирди умрнинг хати.
Нечундир дард бўлиб узоқ йиғлардим,
Мени тарк этганди дўст муҳаббати.

Ўзимни чақирдим: қайдасан ахир,
Овоз бер, гар бўлсанг ернинг юзида.
Ўзим ёмғир бўлиб ёғилар эдим
Ёввойи қушларнинг маъюс кўзидан.

Мен бир тун ўзимни йўқотиб қўйдим.

• • •

Ўзинг-ку берибсан шу телба дилни,
Мен нима қилайин, эй қодир эгам.
Муҳаббат шаробин тўкма қўлимдан,
Розиман дўзахинг бериб турсанг ҳам.

Менинг юрагимда оқади ҳамон
Ўзим англамаган олис-яқинлик.
Бир гўзал қўшиққа мегзайди
Муҳаббат ортидан келган айрилиқ.

Дилимни ёриб кўр, унда тизилган —
Қабрлар устида гулдир — изтироб.
Бу қабр кимники, билмайман, аммо
Баридан ёдгордир мунаввар азоб.

Фақат қўлимдаги шаробни тўкма,
Гарчи мени кутар унда зўр жазо.
Ахир, ўзинг менинг дарвеш дилимга
Севги оятларин ёзгансан, худо.

Юрагимда севги меҳробдир бугун,
Ўзга каъбаларни этмайман тавоб.
Телбаман, жунунман, ундан баттарман,
Менинг гуноҳимга ўзинг бер жавоб.

Ўзинг-ку бергансан шу телба дилни.

* * *

Уфқ кундасига бошимни қўйдим,
Гамни ҳам қувончни баробар суйдим,
Кул, деди бу ҳаёт, мен эса куйдим,
Мени қатл этинг тонгинг олдида.

Бунча узун бўлди бу нурсиз умрим,
Очиқ қолди эркака чўзилган қўлим,
Маломат даштида саргашта йўлим,
Мени қатл этинг тонгинг олдида.

Чуғзак уясидир дили вайроним,
Қайтмас бўлиб нетди руҳи равоним,
Тўққиз фалак ичра жони ҳайроним,
Мени қатл этинг тонгинг олдида.

Бор экан, йўқ экан бу қадим дунё,
Жоним-эй, қисматинг бунчалар қаро,
Иккимизни олис яратган худо,
Мени қатл этинг тонгинг олдида.

* * *

Кечир...

Вақт тугади, тўхтади соат,
Қайдадир адашди биз севган тоқат.
Билмай ўзга ёдга қилдим ибодат,
Кечир.

Сўрама бу қисмат бунча забундир,
Билсанг ғам талаган дилим юпундир,
Тулларинг куймоқда, йўллар тутундир,
Кечир.

Энди тун ортидан келмагай баҳор,
Борса келмас йўлга ишқ қилди сафар.
Бир сиқим юрагим энди хокисор,
Кечир.

О, ҳаёт бунчалар бешафқат, ёвуз,
Менинг умидимга қилди тажовуз,
Ахир, сен билан ҳам яшадим ёлғиз,
Кечир.

Мен нечун адашиб бу йўлдан ўтдим,
Гоҳ ғамгин, гоҳида ўзни унутдим,
Сенга сиғмаяпман, хайр, мен кетдим.
Кечир.

* * *

Мен-ку жон қушига ғамни едириб,
Яшадим жунуннинг даштида абгор.
Ҳаётсан туганмас, ажалсан маъюс,
Менинг юрагимдан тикилган мозор.

Қайсидир даврада ҳатто дўстларим
Менинг дардларимни этибди эрмак.
Мозорли дилимда эса куйлайди
Узун тунлар ҳазин бир қора чечак.

Билмайман, не ҳақда куйлайди тинмай,
Ночор кўзларимда сарғаяди хат.
Бу тубсиз оламнинг бир зиндонида
Мени хароб этдинг, бадбахт муҳаббат.

Сендан сўрамадим дунёни ахир,
Мен сендан бир қудрат тиладим танҳо,
Бор-йўқ талпинганим бир ишқ эди-ку,
Ҳатто шу бахтни ҳам кўп кўрди худо.

Сен кетдинг, муҳаббат, ўша тун менинг
Баҳорли боғларим тортдилар ғариб.
Мен ҳануз ёлғизман ёлғизлар ичра,
Қўрқаман, қайтиб ишқ бўлмасин насиб.

Шундай фараз бормиш дунёда азал,
Кетганлар бир куни қайтармиш албат.
Агар шу бахт менга бир бўлса насиб,
Менинг пешонамда кулма, муҳаббат.

* * *

Денгиз, сенинг тилинг билмайман ҳали,
Билганимда эди, сен ҳам қайтадан
Мен каби девона бемор бўлардинг,
Ўзингга излардинг бахтиёр Ватан.

Денгиз, менинг тилим билмайсан, афсус,
Билганимда эди, эй чексиз бағир,
Менинг қалбимда ҳам севги — чиганоқ —
Ҳеч кимга тутмасди гўзал жавоҳир.

Кел, денгиз, тилигни ўргатгин менга,
Айтгин жавоҳирлар афсонасини.
Мен сенинг қўлингга тутқазиб кетай,
Унутилган муҳаббат паймонасини.

Денгиз, сен-ла нечун сўзлашгим келар,
Ой ўзин унутиб қўшиқ айтган пайт.
Сен нечун маъюссан, жимсан кўп ғамгин,
Ёки севганмисан, севилдингми, айт?!

Мен ҳамон ўзимни унутиб, сархуш,
Сенга ҳикоялар айтаман бекор.
Қирғоқларда эса мени излайди
Ҳали ўттиз ёшга кирмаган баҳор.
Денгиз, сенинг тилинг билмайман ҳамон.

• • •

Бўса!

О, ажалнинг сўнгги тилаги,
Мени шу ҳаётга севдирган гусса,
Жодугар тунларнинг сўлим эртаги —
Бўса.

Изтироб,

Менинг ҳам тунимда ёқилган чироқ,
Мунаввар хаёлга ўхшаган азоб.
Олислар яқиндир, яқинлар йироқ.
Изтироб.

Севганман...

Ғамзада юракнинг тиллари аро,
Гоҳ ернинг қаърида, гоҳ самодаман,
О, қисмат, бунчалар манглайм қора.
Севганман.

Наҳотки!

Дунёнинг бешафқат ўйинлари кўп,
Мен ҳам ўз дилимни сўйдимми ёки.
Гуноҳ шарпалари келмоқда тўп-тўп,
Наҳотки.

О, жоним!

Сен ҳурлик истайсан севгига қарши,
Бир нима десанг-чи, ўжар забоним,
Минг бор топталди-ку хотиранг арши.
О, жоним....

* * *

Сувлар жимир-жимир,
Гуллар қиқир-қиқир,
Шамол шитир-шитир,
Кулади.

Осмон сим-сим,
Ярим тун тим-тим,
Юрак жим-жим
Ғиғлайди.

Деразанинг кўзида хоб,
Қайлардадир ҳазин офтоб,
Қундуз ташлаб кечган жавоб
Ухлайди.

Ғамғин денгиз,
Қайғучил қиз,
Сарғайган из
Ёлғиз.

Уйғоқ,
Лоқайд само,
Золим худо,
Кар илтижо:
Кел!

* * *

Чайқал, денгиз, қутиргин, бўрон,
Бу даҳшатдан уйғонсин дилим.
Жаҳаннами сари йўл олсин
Менга эртак сўзлаган ўлим.

Чайқал, денгиз, денгизим, чайқал,
Тушларимни бузсин сарбадор
Токайгача яшайсан ахир,
Занжирланган итлардай абгор.

Чайқал, денгиз, куйла, чағалай,
Ёрилсин-да азобкаш ярам.
Бузиб ташла, қирғоқларга тош,
Сен эмассан ҳеч кимга қарам.

Чайқал, денгиз, нажоткор бўрон,
Тунни бузиб учсин телба руҳ.
Ахир, сенга не тутди дунё,
Қишан ҳамда бир ҳовуч андуҳ.

Чайқал, денгиз, кўзи қон бўрон,
Тўлқинларинг тошқин — қасоскор.
Мағрур учсин бўрон қушларинг,
Тушларимни бузсин сарбадор.

* * *

Йиғла, йиғла, мастона дилим,
Уксинмасин кўксингдаги ғам,
Йиғла, йиғла, мастона дилим,
Сенга насиб бўлар шодлик ҳам.

Йиғла, йиғла, Ватанни йиғла,
Сўнг армондан сўраб ол ханжар.
Агар умид алдаса сени,
Ёриб ташла бўғзига қадар.

Йиғла, йиғла, дугона дилим,
Бизни кутар мангулик сафар.
Орзуларни халтага жойла,
Биз кетамиз энди дарбадар.

Йиғла, йиғла, девона дилим,
Муҳаббат — бу бир коса шароб.
Қўй, ичмагин бундай оғуни,
Бир кун сени айлайди хароб.

Йиғла, йиғла, афсона дилим,
Қора гулда йиғлайди шабнам.
Йиғлаб ташла қадим дунёни,
Ахир, мангу эмасмиз биз ҳам,
Йиғла, йиғла, девона дилим.

ШОДЛИК

Мен ўпаман майсаларни,
Дарахтларни ўпаман.
Кўзларингда музлаб қолган
Тонгларни уйғотаман.

Сўзлашаман қушлар билан
Муҳаббатнинг тилида,
Ўз исмимни юлиб олгум
Қайғуларнинг дилидан.

Ёмғирларга осиламан,
Дарвозангни оч, само,
Менга биллур қадаҳларда
Шароб тутади худо.

Мен оч қолган кимса каби
Булутларни ўпаман.
Қайлардадир ухлаб ётган
Бўронни уйғотаман.

Уйғотаман бу дунёни,
Эркни ўпиб мастона.
Ҳаёт, мени қучоқлаб ол,
Бир болангман девона.

Мен ўпаман майсаларни,
Дарахтларни ўпаман.
Кўзларингда ухлаб қолган
Тонгларни уйғотаман.

* * *

Тун ва мен иккимиз кезамиз узоқ,
Ортимиздан пинҳон кузатар соя.
Тун мени бағрига тортиб маҳкамроқ,
Улган муҳаббатдан қилар ҳикоя.

Мен унинг кўксига бошимни қўйиб,
Ўтган кунларимни топаман бирдан.
Мана бу жимгина кетаётган сен,
Бу мен — хотирага айланган Ватан.

Мана бу сезгилар ташлаб кетган йўл,
Тунги гуллар ишққа боғланган қасам.
Юлдузлар бахтиёр тунлар ёдига
Севги муқаддас деб ёқиб кетган шам.

Дарахтлар бир оғир хўрсиниб қўяр,
Қайғулар шамолга очмоқда қучоқ.
Бешафқат ой эса сокинлик билан
Бадбахт кўзларимга урмоқда пичоқ.

Мен туннинг бағрига сингиб бораман,
Қайда мен излаган ҳаёт дарчаси.
Тонг мени қайгадир кетаркан бошлаб,
Кўксимда қолади туннинг парчаси.
Тун ва мен иккимиз кезамиз узоқ.

АЛДАМАЙСАНМИ?!

Ишонсам, ҳурқушга айланса юрак,
Кўзимда гулласа энг гўзал эртак,
Дарахтга айланса сирдошим чечак,
Алдамайсанми?!.

Юракнинг музидан чиқарсам олов,
Исмингга жон билан боғласам гаров,
Ғамга дил қонидан тўласам тўлов,
Алдамайсанми?!.

Маъюс сўзларингдан сўрасам Ватан,
Минг йиллик армонлар эриса бирдан,
Менингсиз шодликлар кезса беватан,
Алдамайсанми?!.

Бир кун мозоримга гар қўйсалар шам,
Унинг шуъласидан ёришса дийдам,
Севги оятлари айтиб туриб ҳам
Алдамайсанми?!.

* * *

Тунги ибодатдан қайтган ҳурларнинг
Изларида унган чечаклар мисол,
Ёлвордим кимгадир орзуларим қон:
Кетишга шошилма, бир дам бунда қол:
Алдамчи елларнинг фусункор қўли
Сочимни силаса, титрадим: ким бу?!
Эвоҳ, қасам урган кимсадай, наҳот,
Алданиб яшасам, алдансам мангу!
У бир дард эдими, ёки бир алам,
Билмадим не учун бунча ёлвордим.
Уни даҳо этиб мен осий банда,
Унинг кўз олдида йўқолиб бордим.
Гўзал ёдим билан уйғонган туннинг
Олов кўкрагига урилган ханжар,
Кетдим, кўзларимда телбавор қайғу,
Кетдим нафратларим етгунга қадар,
Билдимки, мен кетсам, ўзгармас боғлар,
Худди аввалгидай эсади сабо.
На бир дўст камаяр, на бирор рақиб,
Қолгин деб ҳеч кимса қилмас илтижо.
Тунги ибодатдан қайтган ҳурларнинг
Изларида унган чечаклар мисол
Мен эса қайдадир ёлвогум ҳамон:
Кетишга шошилма, бир дамгина қол.

* * *

Қачондир бошини урар тошларга
Исмимни йўқотиб қўйган етим ғам.
Қачондир заминни кўтариб турар
Олис ер остида тик туриб елкам.

Қачондир осмондан эртак сўзлайди
Мени топиб олиб маъюс ёмғирлар.
Қачондир боғларда очилар гулдай
Мендан ортиб қолган илоҳий сирлар.

Қачондир кўксимга ботиб кетади
Мен севган кимсанинг оғир оёғи.
Қачондир кўзимда чириб тугайди
Муҳаббатнинг менга тутган сўроғи.

Қачондир фалакнинг остида ёлғиз,
Қимнидир чорлайди йиғлаб гуноҳим.
Қачондир сен севган йўлнинг бошидан
Маъюс қайтиб келар ғариб арвоҳим.

Қачондир бу дунё менинг дилимдан
Телба ошиқларга тутади шароб.
Қачондир сен севган тупроқ остида
Менинг умидларим бўлади хароб.

* * *

Чексиз денгиз,
Хирагина ой,
Бебош тўлқин,
Ёввойи чирой.
Ғамгин юрак,
Маъюсгина тун,
Бир телба ишқ,
Бир умид — юпун.
Узилган «оҳ»,
Қорайган фалак,
Денгиз нотинч,
Бир ёлғиз малак.
Олис ёруғ,
Яқин қоронғу,
Ой йиғлайди,
Томчилар қайғу.
Денгиз нотинч,
Ҳаёт эса жим.
Қизаради денгизнинг юзи,
Юрагини сўйди аллаким.
Чексиз денгиз,
Хирагина ой.

* * *

Бошқа дунё йўқдир исмингдан ўзга,
Бахтларни ғамларга қилдим бадарға.
Ёриб шамолларнинг кўкракларини,
Хорлар чечак бўлди мен қилган зорга.
Мен сени нақадар севаман.
Умрим коинотнинг умридан узун,
Ўлим, қўрқоқдирсан, сен-да бир ожиз.
Даҳшат ўрмонлари ичра ногаҳон,
Парига айланди қадим ялмоғиз,
Мен сени нақадар севаман.
Уфқлар бош урган юрак меники,
Соғинчлар меники, меники азоб.
Жаннатга айланган дўзах мисоли
Узун дарёларга айланди сароб.
Мен сени нақадар севаман.
Бир кун ҳур жонимни сўраса ажал,
Гуноҳ қозонига кираман бардам,
Исминг жаннатида узоқ яшайман.
Дўзах оловида куйиб туриб ҳам,
Мен сени нақадар севаман.

* * *

Ярим тунда қочди юрагим,
Ярим тундан ошди юрагим.
Қимга сирин очди юрагим.
Пешонамни ўқиб бер, Тангри.
Мен йилларнинг ортида очман,
Улим учун асралган божман,
На ихтиёр, на бир иложман.
Пешонамни ўқиб бер, Тангри.
Ҳурликдан қарз бўлган забоним,
Оққушлари ўлган осмоним.
Неча ёшга кирдинг, Армоним,
Пешонамни ўқиб бер, Тангри.
Нигоҳ дилнинг сўнгги қатидир,
Азоб — ишқнинг мамлакатидир.
Умр кимнинг йиртиқ хатидир,
Пешонамни ўқиб бер, Тангри.
Ҳалимасиз қолган вужудим,
Хаёл каби вайрона ва жим.
Мени сендан тилаб олди ким,
Пешонамни ўқиб бер, Тангри.

* * *

Маъюсгина, дилбар бир кеча,
Ой куйларди булутлар оша.
Қовжираган дунё қўйнида
Ўз ўлимим қилдим томоша.
Ҳиссизгина қўнарди хазон,
Қаноти йўқ ғариб кифтимга.
Юзин босиб йиғларди шамол
Қони қочган совуқ бетимга.
Кетаётган турналар каби
Ҳувилларди юрагим юпун.
Шаҳид пайғамбарлар сингари
Калимасин қайтарарди тун.
Жунжикарди жоним совуқдан,
Ой куйларди булутлар оша.
Бу дунёнинг устидан кулиб,
Ўз ўлимим қилдим томоша.

* * *

Мен ўлган кун йўлнинг бошида
Ўлтиради бир мунгли соғинч.
Мен кўрмаган йиллар қаъридан
Келтиради самовий илинж.
Уни ҳеч ким кўрмай ўтади
Ва кўрмаган умрида ҳатто.
Мен ўлган кун йўлнинг бошида
Ўлтирар бир соғинч бенаво.
Онам айланади фарёдга,
Дўсту ёрнинг бағри тўла қон.
Бир чеккада уч-тўртта одам
Кўзин намлаб туради ёлғон.
Ҳамма қайтар қабр бошидан,
Ёришади мунаввар илинж.
Мен етмаган йиллар ҳаққини
Айтиб йиғлар бир ғариб соғинч.
Мен ўлган кун қабрим бошида
Ўлтиради бир мунглиғ соғинч.

- - -

Кўройдин...
Майсалар хотирга менгзар,
Ёдингни ўпади нотаниш азоб.
Бир ишқнинг нафаси эритар дилни,
Ҳали ўқилмаган муқаддас китоб.

Кўройдин...
Ортингга қараш қўрқулик,
Жонинг ҳовучласанг сиғар қўлингга.
Бир умр етиб ҳам, ортиб қолади
Сени таҳликага солган ўлимга.

Кўройдин...
Сергак томирингда эмаклар илон,
Иягинг боғлайди сўлгин ой нури.
Сенга туганмас эрк ваъда қилади
Ҳаётдан яширинган кунларнинг бири.
Кўройдин.

Кўройдин...
Жисмингга сиғмайди исминг,
Ўзингни излайсан етти фалакдан.
Аммо тополмайсан на ер, на кўкдан
Унинг қучоғидан гўзалроқ Ватан.
Кўройдин...

Мен уни севаман ҳамон,
Ҳатто нафратини келади қучгим.
Аммо не учундир фаромуш тунда
Юракка санчилар дарахтлар учи.
Кўройдин.

* * *

Кетаяпман бугун энг сўнги йўлга,
Исмимни яширдим бир ғариб гулга,
Дилимни едирдим ошиқ булбулга,
Осмон, сўзинг йўқми менга айтгали.

Дунё, зиндонбонсан, умидим қаро,
Руҳим бошин олиб кетди кўк аро,
Кўзимда ёрилар қонталаш аро —
Зиндон, сўзинг йўқми менга айтгали.

Умидга сев дедим, армон суйди-ё,
Бошимни бағрига қўйиб сўйди-ё,
Оч эдим меҳрга, меҳр тўйди ё —
Армон, сўзинг йўқми менга айтгали.

Етмиш икки томир ичра бир титроқ,
Учади жон қуши, қанотлари оқ,
Жасадим йиқилар — бир мағлуб байроқ,
Эй жон, сўзинг йўқми менга айтгали.

Осмон жим...

Зиндон жим...

Армон жим...

Жон учади жим.

Мендан сўнг тил бергин уларга, худо...

* * *

Қани менга фол оч, Муҳаббат,
Юракдаги дарбадар Лўли.
Айт, ёқамга ёпишган қарғиш —
Қай нотавон кимсанинг қўли?
Дугонамдир мана шу ҳаёт,
Менга она тутинган ўлим.
Мен қўрқмайман яшашдан энди,
Жарликка гар туташган йўлим.
Қани фол оч, менга, Муҳаббат.
Мен етмаган йўллар йироқдир.
Бу дунёда менинг умрим ҳам
Ўғирланган битта қуроқдир.
Мен қўрқмайман яшашдан энди,
Қани менга фол оч, Муҳаббат.
Қисмат надир чўнтагимда у,
Ўқилмасдан ғижимланган хат.
Мен умидга очман, Муҳаббат!..

* * *

Мени қучоқлагин,
Бебахт хазонни
Ютоқиб қучгандек ёввойи шамол,
Қучоқла, боласин гўрини маҳкам
Қучоқлаб йиғлаган каби бир аёл.
Қучоқла, тонгларнинг бўғзида қолган
Еруғ хаёлларга чирмашгандек бахт.
Қушларнинг ташландиқ уяларини,
Қучоқла, кўксига босгандек дарахт.
Мени қучоқлагин, ўзимдай ғариб,
Бенаво қучгандай унутилган ғамни.
Қучоқла, фаришта аёл
Бағрига
Сингиб кетганидай ёвуз одамнинг.
Мени қучоқлагин, томирларингда
Миллион йил ухлаган хунлар уйғонур.
Хўрланган бағрингда тилсиз Ватандай
Бўғизланган қаро тунлар уйғонур.
Шунда мен қоронғу тунлар йўқотган
Ой каби бағрингда қайтиб тўламан.
Қучоқла, оташин қучоқларингда
Бахтиёр аёлдай ёниб ўламан.

* * *

Жонимни устивор қайғунинг
Сўнгаки устина қўйдим ман.
Бир ҳовуч нурмидинг, билмадим,
Ичмадим, ичмасдан тўйдим ман.

Мастона-мастона тўлғанади ел,
Азобим, ажалим етар энди, кел.
Ёвуз соғинч билан энтикиб такрор,
Ёдинг тунларидан сўрадим тоқат,
Тошга айланғуси малика мисол
Мен йўқлик аршини қилдим ибодат.
Мастона-мастона тўлғанади ел,
Азобим, ажалим етар энди, кел.
Бир тун мен шарпага айланиб бесас,
Ойнинг қобоғига умрим беркитдим,
Кел, деди оташдан тортилган қучоқ,
Эрkning эртагига айланиб кетдим.
Мастона-мастона тўлғанади ел,
Кўзи кўр ишқим, кел, кел, ажалим, кел.
Ғийбатлар ғажиган қонли жасад-ла,
Тонгларнинг лабидан сўрмоққа кетдим.
Мени шамолларнинг умридан сўра,
Охир чин дунёни кўрмоққа кетдим.
Мастона-мастона тўлғанади ел,
Ишқим, менинг учун йиғламоққа кел.

* * *

Видолар уйғонур бир саҳар,
Раҳмат шафағидан йўллари.
Қуёшни бўғади бешафқат
Жувонмарг майсанинг қўллари.
Нафратнинг сўз очиб кўргани —
Дунёни музликлар тиларлар.
Қарғишнинг қонталаб тиғлари
Бенмон кунларни тиларлар.
Хунолуд интиҳо яқиндур,
Ишқларга кўмилган намози.
Бекафан кўмилган дил каби
Ҳайқирар лаънатнинг овози.
Жон сўраб чарчамас жабборлар,
Кўзида адашган гадолик.
Эртадай, индиндай, вожаб,
Яқиндир, яқиндиқ, жудолик,
Видолар уйғонур бир саҳар,
Раҳмат шафағидан йўллари...

* * *

Келдингми...

Тушларим ичган сувларнинг
Саргардон кечмиши сўнггида
Бу дунё ёшарар, во ажаб,
Чарчаган кўзларим ўнгида
Келдингми...

Мен узоқ яшаган ўлимнинг
Шаробга айланган зардоби,
Ҳажр саҳроларин адашган —
Беқабр кўмилган жавоби
Келдингми...

Никоҳ рўмолимнинг шокилалари
Гумонлар базмини бузганида жим.
Ёлғизликнинг совуқ тобутларида
Севилмади мен каби ҳеч ким,
Келдингми...

Ҳурлар мамлакатин харобасидан
Кўзимга қум сочиб кетганда тўфон,
Жулдур тиланчидай қўлларим чўзиб,
Меҳрдан садақа сўрадим ҳайрон.
Келдингми...

Мен назр этилган севги,
Ойга чўкиб кетган қадим девона.
Бугун мен фалакдан қочган фаришта,
Наҳот сен тириксан ахир, афсона?
Келдингми...

* * *

Гул баргини ўйнайди шамол,
Шамол ўйнар гулнинг баргини.
О, нақадар сокин бу оқшом,
Нурлар ювиб кетар дардингни.

Икки кўзинг — икки узун йўл,
Ёриб борар қоронғуликни.
Сен ўқишинг мумкин энтикиб,
Муҳаббатдай бу сокинликни.

Менинг эса қайғули дилим,
Кўзларимга санчилар баҳор.
Қайлардасан, мен қучган умид,
Сен қайларда кезасан абгор.

Мен тиз чўкиб йиғлайман ҳамон,
Унутилган кунлар ёдига.
О, сезаман, бир дард келмоқда
Бу тим қора тун қанотида.

Мен қисматин севмаган йўлда
Бунда қайтиб келмайман, ишон.
Мени ўқиб тугатолмасдан
Қон бўлади бу сокин оқшом.
Гул баргини ўйнайди шамол,
Шамол ўйнар гулнинг баргини.

* * *

Мен тентак кўнглингнинг кўчаларида
Тентираб тополдим на лутф, на карам.
Сен билан бахтиёр яшашга қарши,
Жуда кўп яшайман энди ложарам.
Нечун мотам тутай сенсиз ҳаётга,
Кўксимда бир туйғу кезар телбавор.
У сенинг севгисиз дилингдай ожиз,
Сенинг нафратингдай буюк, улуғвор.

СИР

Бу кеча сабрнинг косаси синиб,
Оёғинг остида дилим тўқилди.
Муҳаббатнинг пинҳон энг гўзал хати
Охир-оқибатда ўқилди.

Хат каби йиртилди недир кўксимда,
Сен эса турибсан парвойи палак.
Уятдан ёрилган ерни ахтарар
Дилим — кўз олдингда ечинган малак.

* * *

Насибамнинг сўнгги бурдаларини,
Қушларга сочдим-а, қушларга сочдим.
Жодуланган қирқта пари дардини
Осмон, сенинг мовий кулбангда очдим,
Ортимдан эргашиб келар қирқта қиз,
Мен ёлғиз.

Ҳасрат даштларида қийналиб ўлган
Лочинларга бердим ғариб жонимни
Ялмоғизнинг қурум босган қоп-қора
Косасида қайтиб олдим қонимни.
Қайлардадир мени излар ялмоғиз,
Мен ёлғиз.

Хилват қамишзорлар ичида дилни
Кўрдим — сўяр эди бу қассоб дунё,
Дил йиғлай олмасди, бўғзи қон эди,
Дилга бўғиз бўлиб йиғладим мано.
Олисларда дилсиз бўзлайди бўғиз,
Мен ёлғиз.

Ойга ошна бўлдим, юлдузга бадном,
Шамоллар этаги бўлди хобгоҳим.
Бир кун ҳофиз бўлиб қабримда куйлар
Самоларга етиб қайтмаган оҳим.
Йироқларда менсиз куйлайди ҳофиз,
Мен ёлғиз.

* * *

Мен севсам шунчаки севмайман,
Аввал майсаларга севдиргум сени,
Қуёшга севдиргум, ойга севдиргум,
Ажалга севдиргум, руҳга севдиргум,
Токи товонидан бошига қадар
Ишқдан тўйган кимса севолсин мени.
Мен кетсам шунчаки кетмайман,
Тўйиб ичгум аввал кўзинг ёшини,
Сўнг Тўмарис каби олиб кетаман
Соғинч қони тўла мешкоб ичига,
Мендан сўнг ҳеч кимни севмасин учун
Солиб юрагингнинг мағрур бошини,
Мен севсам шунчаки севмайман..

* * *

Деразани чертади кимдир,
Дарпардани очаман: ҳеч ким.
Яна чертар, чертар баландроқ,
Тун ҳам кескин қораяди жим.

Алданаман мингинчи бор ҳам,
Ҳеч ким йўғу чертилар ойна.
Гўё кўзга кўринмас бир жин
Мени тинмай қилади майна.

Билолмайман, бу қандай даҳшат,
Жаҳаннамнинг қўрқуви янглиғ.
Деразамни чертар оҳиста
Мен билмаган сирли қаролиғ.

Балки бу мен унутган ишқнинг.
Минг йиллардан сўнгги қазоси.
Балки шудир эрк деб талпинган
Телба дилга тангри жазоси.

Балки бу мен сезмай ўлдирган
Ишончларнинг тунгги гуноҳи.
Балки бу сен, мен билмай ўтган
Боболарнинг буюк арвоҳи.

Балки бу мен айта олмаган,
Шеърлардаги энг тўғри сўзим.
Балки икки дунёга сиғмай,
Ўз-ўзини излаган ўзим.
Деразани чертади кимдир...

МУНДАРИЖА

Сени унутаман	3
«Сахролар бағрида мудрайди»	4
Эркнинг бандаси	5
«Бу дунёда хотирлашнинг...»	6
«Мени олиб кетар саболар»	7
«Бўлса агар бир кун армоним...»	8
«О, менинг бу умрим...»	9
Ҳолат	10
«Бойқуш, бас қил қўшиғингни...»	11
«Гуноҳим шу...»	12
Ёлғизлик	13
«Ҳали мен ҳеч кимни севмабман...»	14
Васият	15
«Мен билан жимгина кулиб видолаш...»	16
«Боғлар, юзингиздан пардани олинг...»	17
Рауф Парфи	18
«Бир кун учраштирар бизни...»	19
«Булут куйди, осмон куйды...»	20
Наргизанинг шеъри	21
Тасалли	23
«Сўзсизгина ботаётир кун...»	24
«Недир содир бўлишин...»	25
«Бир кун хор гул ўлса...»	26
Ғийбат тошлари	27
«Мени лойдан ясаб...»	28
«Келманг энди...»	29
«Ҳаммаси ўткинчи...»	30
«Қуёш ботиб кетди...»	31
«Мен бугун тушундим...»	32
«Мен сенинг қайдадир...»	33
«Сиз мени қизганинг...»	34
«Эшикнинг ортида...»	35
Ғийбат	36
Эртак	37
«Улар ўрмон эмас...»	38

«Зангори йўллар»	39
«Бу кеча исмингни унутдим...»	40
«Тўқилиб бўлдилар...»	41
«Бизлар бир-биримизни севамиз...»	42
«Ишқ даштини Ватан қилдим...»	43
«Муҳаббат, мен севган...»	44
«Бу қасрга бизлар...»	45
«Йўл юрсанг, йўл юрсанг...»	46
«Осмон гунг, булутлар кесган...»	47
«Бу кеча...»	48
«Жонталаш тўлқинлар...»	49
«Тўхтамаётган қон каби...»	50
«Алвидо. Бизни кўп суйди...»	51
«Анча бўлди, сени эсламай...»	52
«Дунёда бир сирли...»	53
«Кўксингда санчилган...»	54
Саҳрода	55
Умид	56
«Онажон, мени сенга...»	57
«Минг азобда ёнсин...»	58
«Мен бу кеча...»	59
«Бу ғариб қўлларим...»	60
«Уфқлар ортида...»	61
«Гулларнинг хаёлий...»	62
«Кетасан...»	63
«Ҳассасни минг бора йўқотган...»	64
«Самода юлдузлар...»	65
«Бир оғир тун чўқар...»	66
«Чекининг, эй ёвуз руҳлар...»	67
«Тунги хазонларни...»	68
Чиғатой	69
«На бир сўз, на таскин...»	70
Октябрь	71
«Тоғлар нураб борар...»	72
«Қадим башоратни...»	73
«Бу кунлар ўтаро...»	74
«Бир кун ҳузурингда бўламан пайдо...»	75
«Қора фаррош хотин ювиб ташлайди...»	77
«Хайр...»	78
«Оҳиста-оҳиста ботаётир кун...»	79
«Сен ва мен...»	80
«Эҳтимол мен хали...»	81
«Мен энди кўникдим...»	82
«Намозгар...»	83
«Мен бир тун...»	84

«Узинг-ку берибсан...»	85
«Уфқ купдасига бошимни қўйдим»	86
«Кечир...»	87
«Мен-ку жон қушига...»	88
«Денгиз, сенинг тилинг...»	89
«Бўса...»	90
«Сувлар жимир...»	91
«Чайқал, денгиз...»	92
«Йиғла, йиғла, мастона дилим...»	93
Шодлик	94
«Тун ва мен иккимиз...»	95
Алдамайсанми	96
«Тунги ибодатдан қайтган ҳурларнинг...»	97
«Қачондир бошини урар...»	98
«Чексиз денгиз...»	99
«Бошқа дунё йўқдир исмингдан ўзга...»	100
«Ярим тунда қочди юрагим...»	101
«Маъюсина, дилбар бир кеча...»	102
«Мен ўлган кун...»	103
«Кўройдин»	104
Кетаяпман бугун...»	105
«Қани менга фол оч...»	106
«Мени қучоқлагин...»	107
«Жонимни устивор қайғунинг...»	108
«Видолар уйғонур...»	109
«Келдингми...»	110
«Гул баргини ўйнайди...»	111
«Мен тентак кўнглингнинг...»	112
Сир	113
«Насибамнинг сўнги...»	114
«Мен севсам...»	115
«Деразани чертади кимдир...»	116

Ғафур Ғулом номидаги Адабиёт ва санъат нашриёти

Адабий-бадиий нашр

Ҳалима Аҳмедова

ЭРК ДАРИЧАСИ

Шеърлар

Муҳаррир *М. Юсуф*

Рассом *Л. Узлова*

Техн. муҳаррир *Т. Смирнова*

Мусаҳҳиҳ *М. Насриддинова*

ИБ № 4546

Босмахонага 10.01.96 да берилди. Босишга 08.04.96 рухсат этилди. Бичими 70×90^{1/32}. 2-нав босмахона қоғози. Бий гарнитураси. Юқори босма. 4,39 шартли босма тоо. 3,2 нашр босма тобоғи. Жами 3000 нусха. 1258 рақамли бўлма. Баҳоси шартнома асосида. 8—95 рақамли шартнома.

Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасининг Ғафур Ғулом номидаги Адабиёт ва санъат нашриёти, 700129, Тошкент, Навоий кўчаси, 30.

Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасининг 1-босма маҳонасида босилди. 700002, Тошкент, Сағбон кўчаси, 1-босма кўча, 2-уй.